

az en

Gestern omán. Sze thea Wieck fiatal isko művészi hlich. Ber csiós sikert an a maga

zgo

hány t

gja a sze

egnyugtató ottá az iz tilléte oko

hoz, hogy amit már redde ha z zede után

ott uti on

t 161 szar. Pop Se- 132-öt ért Zsidó Párt mandátu- ak meg a n minimá- A Zsidó Blumen- következő ab Meny- A községi lta is tá- ották meg

árt- ot

onatját

nikét tett evének ad vocateur- azt hang- mos szél- hogy ki- t.

ég. He- gy sikere adárnak ében na- alakítást ünő volt. lehet be- sok elő- ház szin-

adó Rt. Baron L. tón 9-77.

Taxa postală
plătită în num.
No. 234.718 523

Szerkesztőség
és kiadóhí-
vatal: Oluj-Ko-
lozavár, Bura-
da Baroni L. Pop (v. Brassai-u.) 10
Telefon: 1-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 330, fél-
évre 630, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 12 dollár. Hir-
detések díjszabása szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bányagi
szolidaritás egyetlen napilapja. Cik-
keinek utánnomlását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg

Börmentetlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését nem vállaljuk. Fő-
szerkesztő dr. Marton Ernő, Fősze-
kesztő János Kézsmáris, Felelős
Bukaresti szerkesztő: Hírszerző
Erődtér 87, Constantin No. 11

Ára 5 lei

Szerda, 1932 dec. 14.

5693. FV
KISZLEV 16.

XV. ÉVF.
284 SZÁM.

Timárok és mészárosok

Vannak bizonyos természetrajzi alap-
törvények, amelyeknek ismerete nem ár-
tana a pénzügyminiszternek sem.
Kissé egyoldalú dolog az, ha a pénz-
ügyminiszter például csak timármunkát
tud végezni, anélkül, hogy ismerné a
munkájához anyagul szolgáló emlősök
fiziológiáját és természetét.
Ha Románia nagyon tehetséges timára,
aki annyit mindent tud lezuhni rólkunk,
jobbban képezte volna ki magát, meg-
tanulta volna, hogy a moztulajdonosnak,
éppen úgy, mint a rókának, sajnos, csak
egy bőre van, tehát két bőrt lezuhni rola
fizikailag lehetetlen.
Annál is inkább, mert — ezt a jelenlegi
pénzügyminiszter talán már elfelejtette —
fűtek már ebben a bársonyszékben timá-
rok eddig is és ezek a timárok a meglevő
egyetlenegy bőrt már lezuhták a mozi-
tulajdonosok hátáról.
Ahol pedig nincs bőr, ott már csak az
elő husba lehet vágni.
Ez pedig nem is timár munka.
Ez már mészáros munka.

Próbaidős tarifa

A vasúti tarifa leszállítását évek óta
ígéri már a CFR.
Ígéri, de a redukció folyton késétt.
Mintha a legrosszabb vicinálisára ültette
volna a vasut ezt a már régen esedékes
és szükséges intézkedést.
Utóbb arról volt szó, hogy 30 százalé-
kos lesz a redukció, január 1-én lép
léttébe.
Most már csak 25 százalékot ígérnek,
azt is februárra és egy évi próbaidőre.
Oszintén szólva, az egy hónapos késétt
értjük, CFR-ről lévén szó, de a próba-
időt nem.
Mire kell a próbaidő?
Hogy a vasut meggyőződjék arról, hogy
olecsobb tarifa mellett szivesebben utaz-
nak és szállítanak az emberek? Hát prob-
lematikus-e ez?
Igen, szivesebben és többet fognak
utazni. De megtörténhetik, hogy a CFR
évekenként növekvő deficitjei így sem tűn-
nek el.
Akkor talán visszaállítják a régi díj-
szabást? Gondolhat-e homolyan erre a
vasut ma, amikor Románia a legdrágább
személyszállítási tarifák egyikét mondja
magának és amikor az üzleti élet ugyan-
csak a tarifa miatt szenved?
Mire kell tehát a próbaidő?

Imbroane lelkész

Ebben a hónapban Máramaroszigettől
Kisenevig rengeteget káromolták a zsi-
dóságot.
Decemberben vagyunk és december a
tradicionális antiszemita hónapja Romá-
niának.
Az idei december különösen mozgal-
mas és az uccai antiszemita demonstrá-
ciókon kívül, a két Cuza a kamarában
tündökölt.
Apa és fia reprodukálhatatlan szavak-
kal káromolták a zsidó vallást és az
egész judaizmust általában.
És ime Temesvárról a zord decemberi
atmoszférában egy új hang kel fel, csak
ki tudja lesz-e ereje e hangnak kereszt-
ül hatolni az egész országban?
Imbroane János görögkeleti lelkész
előadást tart a kereszténység szocializ-
musáról és előadásában a zsidó népről
így beszél:
„A modern szociális felfogást az ókor-
ban csak a zsidóknál találjuk meg. Ju-
deában nem voltak szegények a szó ró-
mai értelmében és nem is létezett prole-
táriátus. A judeai törvények szerint min-
den el tulajdonított ingatlan ötven év múl-
va visszazárt előbbi tulajdonosára és
ezzel a rendelkezéssel megakadályozták a
szegénység kiéleződését. Judeában a mun-
kát úgy fogták fel, mint Istentől kapott
kötelesség teljesítését. A szegénységet, a
mely kétségkívül bizonyos mértékben
a zsidóknál is megvolt, intézkedésekkel
enyhítették. Minden tulajdon csak rela-
tív és a tulajdonosra nézve azzal a kö-
telezettséggel jár, hogy másoknak is al-

Teljesen új alapokra fektették a forgalmi adót

Megszűnik a kenyérbéreg és a pékek is forgalmi adót fognak fizetni. A törzsparasokat mentesítik a forgalmi adótól

Bucuresti-Bukarest, december 13. A pénzügyminiszter elkészítette a forgalmi adóról szóló új törvényjavaslatot. A 9 szakaszból álló javaslat teljesen új alapokra fekteti a forgalmi adót, amennyiben az 1 százalékos kvótát meghagyva, a 2,20-as kvótát felemeli 2,50-re, ezzel szemben a 11,50-es kulcsot leszállítja 10-re, a 16,50-est pedig 15-re. A 2,20-as kulcsnak felemelése 2,50-re pénzügyi szempontokkal igazolható, míg a 11,50-esnek leszállítása 10-re azzal magyarázható, hogy számos cikk luxuscikké vált, amelyek már amugy is a 15-ös kategóriába fognak esni. Ezekre való tekintettel szállította le különben a miniszter a legmagasabb kategóriát is. A forgalmi adó kalkulációjának egyedüli alapja a jövőben a számlaérték lesz, amelynek realitását azonban kellően ellenőrizni fogják.
A kenyérbéreg megszűnik, ehelyett a pékek is forgalmi adót fognak fizetni. Az 5 lóerőnél kevesebb erővel dolgozó, de nem motort igénybevevő kisiparosok mentesek lesznek a forgalmi adók fizetése alól. A földművelésügyi produktumok nagyrésze nem esik majd ez adó alá, míg az ipari cikkek közül számos olyan, amely eddig mentes volt az adótól, most forgalmi adó alá fog esni. Az ellenőrzés meg lesz szigorítva és a számlák verifikálandók lesznek.

Helyreállított a diplomáciai viszony Kína és Szovjet-ország között

London, december 13. Kína és a szovjet jegyzékváltással újra helyreállították a több éven át szünetelt diplomáciai összeköttetést. Litvinov orosz külügyi népbiztos és dr. Jen kínai népszövetségi főmegbízott ez alkalomból Genfben tárgyalást folytattak, melynek végzetével a sajtó munkatársai előtt kifejezésre jutották örömlüket a két ország diplomáciai viszonyának újrafelvétele felett s hangoztatták, hogy a barátságos viszonyt a világéke érdekében minden törekvéssel elő fogják mozdítani.

Herriot a december 15-iki amerikai adósságrészlet megfizetését ajánlotta a parlamentnek

A vita ma kezdődik a javaslat felett. Herriot valószínűleg nem kap többséget. Lázás érdeklődéssel várják a vita utáni szavazás eredményét

Párizs, december 13. Herriot a francia kamara ülésén három óras expozétt mondott a hadiadósságok kérdéséről. Történelmi visszapiantást vetett az adósságok keletkezésére, majd ismertette a december 15-iki esedékesség ügyében folytatott diplomáciai tárgyalásokat és bizalmas jellegű megbeszéléseket s közölte, hogy a kormány bizonyos fenntartások mellett a törlesztési részletek fizetését ajánlja a törvényhozásnak. Herriot a fenntartásokat még nem ismertette, mert mint közölte, ezek tekintetében a tárgyalások Angliában még folyamatban vannak.
A miniszterelnök beszéde végén kérte a kamarát, hogy a vitát expozéja felett csak ma kezdje meg. Ma délben Herriot tájékoztatni kívánja a kamara külügyi és pénzügyi bizottságát Franciaország fizetési fenntartásairól. Politikai körökben lázas érdeklődéssel várják a vita utáni szavazás eredményét, amely a kormány sorsa felett dönteni fog. Herriot nehezen fog többséget szerezhetni, mert a szociáldemokraták csaknem egyhangú határozattal ellene fordultak a törlesztési részlet megfizetésének. Azt követelik, hogy tagadják meg a fizetést s Angliával egyetértésben igyekezzenek összehívni egy nemzetközi adósságrendező konferenciát, amelyen a világ gazdasági válságot kimélyítő ellenértéknélküli szolgálatainak és fizetések törlesztését mondják ki.

„A modern szociális felfogást az ókorban csak a zsidóknál találjuk meg. Judeában nem voltak szegények a szó római értelmében és nem is létezett proletáriátus. A judeai törvények szerint minden el tulajdonított ingatlan ötven év múlva visszazárt előbbi tulajdonosára és ezzel a rendelkezéssel megakadályozták a szegénység kiéleződését. Judeában a munkát úgy fogták fel, mint Istentől kapott kötelesség teljesítését. A szegénységet, amely kétségkívül bizonyos mértékben a zsidóknál is megvolt, intézkedésekkel enyhítették. Minden tulajdon csak relatív és a tulajdonosra nézve azzal a kötelezettséggel jár, hogy másoknak is al-

nak az Istenhez.”
Igy ítélt és így beszélt a zsidóságról Imbroane lelkész azon a Temesváron, ahol Cuza tanítványai alig egy hete szétkergettek egy Keren Hájjeszód-mitinget.
És a lelkész előadását a műegyetem rektora vezette be. Annak az intézetnek a vezetője, amelynek diákjai akadályozták antiszemita jelszavakkal a zsidó miting megtartását.
Vajjon gondoskodott-e a rektor ur arról, hogy a cuzista jelszavakon túl a diákjaihoz utat találjanak Imbroane lelkész szavai is?

VILAG TÖRRE

A gazdasági válság és a háborús farizeusok

Ita: Sir Herbert Samuel

Az utolsó öt esztendőben szinte állandósultak a szakértők konferenciáiban Genfben, Baselban, Lausanneban és Strezában. Mindig ugyanazt a diagnózist állapították meg és mindig ugyanazt a kezelési módot ajánlották a válság megszüntetésére. Ezekből a konferenciákból kiderült hogy a világ egészen lehetetlen feladatokra vállalkozott. Egrésztt arra, hogy óriási összegeket fizessenek az egyes államok jóvátételekként és háborús adósságokért, másrészt arra, hogy az egyes államok vámhatárokkal, kontingen-tálásokkal és behozatali korlátozásokkal elzárják magukat a többi állam elől.
A lausannei egyezmény annak a bizonyossága volt, hogy végül megértették a helyzetet. Elismerték, hogy Németország nem fizethet tovább reparációkat, de mintán a lausannei egyezmény sorsa attól függött, hogy Amerika elfogadja-e vagy nem, a kérdés zaküccéba jutott.
Az európai népek most keserves tapasztalatok árán tanulják meg, hogy mi a pénz. A pénz vagy egy darab papír, vagy egy darab ére, melynek csak akkor van értéke, ha árukért kicserélhető. Nagyon nehéz a pénz szerepe, mielőtt adósságok megfizetéséről van szó s mielőtt egyik államnak másik állam részére kell ezeket a fizetéseket eszközölni. Ha valamely államnak egy más állam javára többet kell fizetnie, mint amennyit elbir, akkor a pénzének értéke esik le. Tehát a hitelező állam kevesebbet kap, mint amennyit vár.
A valutaromlás az egész nemzetközi pénzügyi egyensúlyt felborította és lehetetlenné teszi a nemzetközi kereskedelmet. Az utolsó három évben a világrekeskedelmi forgalom felére esökkent. Ezek az erők idézték elő azt a földrengést, amely sok millió ember életét tette tönkre.
Ezt a helyzetet Európa felismerte. Amerika azonban még nem jutott el ideig. Tudjuk, hogy Amerikában is depresszió van és tudjuk, hogy Amerikának is óriási deficitet kell küzdenie. Azt is meg tudjuk érteni, hogy ragaszkodnak követeléseik behajtásához, de az a kérdés, hogy egyáltalán be lehet-e hajtani ezeket a követeléseket.
A fizetéseket vagy papírban, vagy aranyban, vagy áruban lehetne teljesíteni. Papírról szó sem lehet, mert hiszen a papír türelmes és azt lehet rá nyomni, amit akarnak. Aranyban megint nem lehet fizetni, mert ha Európa minden aranya Amerikába vándorol, akkor az európai valuták árfolyama még jobban zuhanni fog és bekövetkezik a teljes esőd ami azt jelentené, hogy az amerikai buzátt, az amerikai gyapotot és Amerika többi terményeit egyáltalában nem lehetne eladni. Amerika viszont nem engedheti meg, hogy Európa áruban fizethesse tartozásait, mert ez tovább növelné az amerikai munkanélküliséget. Amire Amerikának szüksége van, azt Amerika akarja termelni, hiszen azért létesítették azt a vámfalat, amellyel az amerikai piacot elzárták az olecsobb európai áru elől.
A helyzet az, hogy Amerika most azt mondja, hogy Európának fizetnie kell, de nem akarja elfogadni a fizetést. Ez a lehetetlen amerikai álláspont azután a végsőkig kiélezi a gazdasági válságot, amely épp úgy sújtja Amerikát, mint Európát.
Ez egészen világosan kilátszik abból a jegyzékből, amelyet az angol kormány intézett a washingtoni kormányhoz és amely az egész angol nép véleményét fejezi ki. A jegyzék világosan megmagyarázza az angol adófizető helyzetét. Angliában a legsúlyosabb az adóteher. Anglia a kényszer nyomása alatt lemondott az aranystandardról és így az angol valuta előbbi értékének kétharmadára esett le.
A háboru alatt Amerika adósa lett tünk — mondja a jegyzék — mert ott

vásároltuk árakat, de sokkal nagyobb összegeket kölcsönöztünk európai szövetségeseinknek, hogy lehetővé tegyük erőfeszítéseik további folytatását. Amerikának kilencszázmillió fonttal tartozunk európai szövetségeseink pedig, Oroszországot nem számítva 1245 millió fonttal tartoznak nekünk. Mi hajlandók voltunk ezt a követelést átengedni Amerikának és arra is hajlandók voltunk, hogy a 345 millió fontos többlétről az általánoság javára lemondunk. Lemondunk a német reparációból minket megillető részről is. De arra képtelenek vagyunk, hogy arról az 1245 millió fontról, amely velünk tartoznak, lemondjunk, viszont azt a 900 millió fontot, amellyel mi tartozunk, megfizessük.

Mégis Angliában csak a legnagyobb önmegtadással fogják magukat rászánni az emberek arra, hogy megtagadják az amerikai adóssághoz tartozást, ha Amerika álláspontja erre a legvégsőre fogja kényszeríteni Angliát. Az adósságok fizetésének megtagadása súlyos csapás volna az elvre, amely szerint az államok között kötött szerződéseket minden körülmények között be kell tartani. De miután a tartozások megfizetése a teljes anyagi romlást jelentené, nem marad egyéb hátra, illetve egy harmadik utat kell valamiképpen keresni.

Erős meggyőződés, hogy az egyetlen kivétel az volna, ha mindenféle háborús adósságot törölnek. Az ilyen megszabású és bölcs intézkedésnek óriási hatása volna. Megszűnének a devizakorlátozások, helyreállna a kereskedelmi bizalom, újra megindulna a kereskedelmi élet, a földművelés nem dolgozna veszteséggel, minden állam adóbevétele növekednék és éppen a hitelező államok nyernének ezzel a legtöbbet.

De ha Amerika magatartása ezt lehetetlenné teszi? Borah szenátor azt mondta legutóbb, hogy elismeri az angol jegyzék igazságát, de olyan intézkedéseket szeretne látni, amelyek megszüntetnék a világdépressziót és újra fellendítenék a világereskedelmet. Valamennyi háborús adósság törlése ezt jelentené. Leszerelés, adósságtörlesztés, a kereskedelem felszabadítása, ez a hármas jelszó mentheti csak meg a világot.

Primaria Municipali Cluj.
Nr: 24.993—1932.

ANUNT

Municipiului Cluj inchiriaza pe cale de licitatie publica cu oferta in scris localurile de pravalie mai jos specificate siuate in cladirea Primariei pe durata de 3 (trei) ani dela expirarea contractelor de inchiriare de prezent in vigoare. anume:

1. localul de pravalie inchiriat firmei G. Morrone in cladirea P. Unirei 1.
2. localul de pravalie inchiriat firmei G. Onisor in cladirea P. Unirii 2.
3. localul de pravalie inchiriat firmei Pehér in cladirea Memorandului 21.
4. localul de pravalie inchiriat firmei E. Bucur in cladirea P. M. Viteazul 35.
5. localul de pravalie inchiriat firmei Dnei Zoe Mezei in cladirea P. Unirii No. 1.
6. localul de pravalie inchiriat firmei Eugen Mezei in cladirea Str. Regina Maria 2.

Contractul de inchiriare pentru localul de sub 1) va expira cu ziua de 26 Martie 1933, iar contractele de inchiriare pentru celelalte localuri cu ziua de 1 Mai 1933.

Licitatiile publice pentru inchirierea localurilor de mai sus se vor tine pe langa respectarea dispozitiunilor cuprinse in art. 88—110 prin legea Contabilitatii publice si in norme generale pentru tinerea licitatiunilor publicate in Monitorul Oficial No. 127—1931, inaintea Comisiunii de licitatie, sala de sedinta, si anume:

- a) pentru localurile de sub 1—3 in ziua de 19 Ianuarie 1933 orele 11 a. m.
- b) pentru localurile de sub 4—6 in ziua de 26 Ianuarie 1933 orele 11 a. m.

Odata cu predarea ofertelor lor concurenti vor depune la mana Dnei presidente al Comisiei numite, in plie separat o garantie provizorie legala de 5 la suta din suma oferita drept chirie pentru intreaga durata de mai sus.

Conditiiile generale de licitatie se pot vedea in biroul Serviciului economic.

Cluj, la 9 Decembrie 1932.

Primaria Municipali Cluj.

Miért nem kapott még Kolozsvár automata telefonközpontot?

Sem a városi tanács, sem a kolozsvári érdekviseletek nem intervenáltak, hogy Kolozsvár kapjon központot. Miért lett Ploesti az első?

Cluj-Kolozsvár, december 13. (Az Uj Kelet tud.) Amióta Morgan átvette a romániai telefont, Kolozsvárról akár Londonba is telefonálhat az ember. Bukarestre egyszerre négy vonalon, Csernovitzal, akár Storoinetzel kifogás talan beszélgetéseket lehet folytatni. Csak éppen a szomszéd utcában lakó ismerőseinkkel nem beszélgethetünk. Morgan ide, Morgan oda — a kolozsvári telefon éppen olyan rossz, mint eddig volt, vagy pedig még rosszabb. Az igazság ugyanis az, hogy napról-napra rosszabbodik. Kivétel szerencse, ha az ember végig tud beszélni egy kapcsolást. A telefonoskaszony egészen bizonyosan rákapsol egy másik számot és mikor a hivatal vendéggel elintézte a dolgot, várható órákon keresztül, míg a központ szétkapcsolni sziveskedik.

A kolozsvári telefonközpont rossz működését egy-két nyilatkozattal már enyhítették. Azt mondták, hogy nem lehet jobb, mert a kolozsvári központ egészen régi alkotmány, amelyet renoválni sem érdemes. Majd jön az automata központ és akkor új postapalota is lesz, automata telefon is lesz, nem kell „kurblizni”, csak tárcsázni és a szám jön magától, mint a parancsolat.

Mikor lesz Kolozsváron automata központ?

Ez a remény élteti a kolozsvári telefonelőfizetőket idestova már két éve. A telefonársaságunk 1935-ig kell befejeznie munkatervét és miután Kolozsvár Bukarest után a legnagyobb centruma az országnak, meg lehet rá a remény, hogy Kolozsvár a munkaterv első két évében már megkapja automata központját. Ezzel szemben történt, hogy a Morgan-csoport két éves haladékot kért és kapott a kormánytól, tehát az összes építkezések és automata központ létesítések két évre halasztást szenvedtek.

A kolozsvári telefonelőfizető szem. pontjából ez a két éves haladék nem jelentene sokat, ha a Morgan-csoport legközelebbi munkahelye Kolozsvár lenne. Hogy lesz-e az a jövő zenéje. Ez nem is a Morgan-csoporttól függ, hanem a kormánytól, mely kijelöli, hogy melyik város kapja az automata központot.

Versengenek a városok

Érthető, hogy a Morgan-csoport munkatervébe felvett 15 város vezetősége között hatalmas versengés indult meg afölött, hogy ki kapjon elsőnek telefonközpontot. A kolozsváriak körében természetesen azt hangsúlyozták, hogy elsőnek Erdély fővárosát kell automata központtal felruházni. Csak hogy a kolozsvári érdekelteket senki nem képviselte elegendő erővel Bukarestben és így következhetett be az, hogy

a Kolozsvárnál mindenféleképpen jelentéktelenebb Ploesti kapta meg Bukarest után elsőnek az automata központot

A bukaresti és ploestii telefonközpont munkálatai már az ősz folyamán befejezést is nyertek úgy, hogy Ploesti ben már nem kinlódnak az emberek a rossz telefontal, ott már automata központ van.

Beszélgöttünk Capusan kerületi igazgatóval, aki a következőket mondotta a kolozsvári telefonközpontra vonatkozólag:

A ploestii petróleum előnyben

— Egészen természetes lett volna, hogy Kolozsvár kapja elsőnek az automataközpontot. Kolozsvárnak és Aradnak van a legrosszabb központja az országban, mert ez a két legrégebb telefonhálózat egész Románia területén. Csak hogy sem Aradot, sem Kolozsvárt nem képviselték elég hatásosan Bukarestben olyképen, hogy a kormány a ploestii petróleumtermelőknak engedett és ott állította fel elsőnek az automata telefonközpontot. Tavasszal a Morgan-csoport újabb két centrumban kezdi meg a telefonközpont felszerelését. A városok közötti versengés eredményétől függ, hogy a kormány melyik várost sokat jelöli ki.

Kérdést intéztünk az igazgatóhoz, hogy milyen stádiumban van a kolozsvári automata központ ügye.

Hogyan állnak a kolozsvári munkálatok?

— A Morgan-csoport hat mérnökből álló bizottságot küldött Kolozsvárra —

hangzott a felelet — mely bizottság hat hónapon keresztül dolgozott Kolozsváron. A népszámlálási hivatal közreműködésével a bizottság felfektetett egy térképet, melyen pontosan szerepel, hogy milyen lehetőségei vannak itt a telefontal. Ez a térkép feltünteti nemcsak az utcákat, de minden egyes ház beosztását, a város fejlődésének irányát, a kereskedelmi és ipari centrum helyét és terjeszkedési lehetőségeit. Ezt a térképet felterjesztették a Morgan-csoport igazgatóságához New Yorkba, mely a jelentés alapján dönteni fog afölött, hogy Kolozsvár melyik pontjára vásároljunk az automata központ számára területet. Amikor ez megtörtént, mi itt megvásároljuk a telket, a telekhez a Morgan-csoport megépíti a kábeleket, ezután ruházzák a telekre a palotát és végül berendezik az automata központot.

— Hogy ez mikor fog megtörténni, az

nem is a Morgan-csoporttól, hanem a kormánytól függ. Ha Kolozsvár közönsége hamar akarja a telefont, egyetlen lehetősége az, hogy a kormánytól megfelelő intervenciókkal csikarja ki a kolozsvári központ felállítását.

Miért nem interpellál a városi tanács

A kerületi igazgató nyilatkozata szerint a kolozsvári érdekeltségek közlése alapján mulik, hogy lesz-e vagy nem lesz Kolozsváron automata központ. Nem tudjuk, hogy Kolozsvár városi tanácsa megfelelő módon lépett-e fel a kormánnyal szemben az automata központ felállításáért. Tavasszig pedig még el lehet érni azt, hogy a Morgan-csoport Kolozsváron folytassa építkezéseit. Erdély fővárosa közigazgatási és ipari fontosságánál fogva is megérdemelné az elsőbbséget...

Egyre folytatódnak a „politikai verekedések” és merényletek a regátbéli falvakban

A községi választások utóharcainak legújabb jelentései

Bucuresti Bukarest december 13. (Az Uj Kelet tud.) A községi választások ismét kirobbantották a pártszenvédélyeket és különösen a liberális és nemzeti parasztpárt hívei között véres verekedések voltak napirenden a falvakon. A több halottat és számos súlyosan sebesült számláló községi választási utó harc legújabb színhelye a doljmezei Motatei község ahol tegnap összeverekedtek a különböző politikai frakciók. Duta primár háza előtt tüntetést rendezett az ellenzék, mire a primár hívei kirohantak az utcára. Heves összeütközés keletkezett, a felek revolverekkel és vadászfegyverekkel vettek részt a harcban, melynek végeztével Stancescu Argetoianu-párti és Granceanu Duca-párti vezetőket a craiovai kórházba kellett szállítani. Egy másik súlyos sebesültet a cetateai kórházban helyezték el, míg más 5 golyótól sérültet a faluban ápoltak. Az ügyészség szigorú vizsgálatot folytat.

dezett az ellenzék, mire a primár hívei kirohantak az utcára. Heves összeütközés keletkezett, a felek revolverekkel és vadászfegyverekkel vettek részt a harcban, melynek végeztével Stancescu Argetoianu-párti és Granceanu Duca-párti vezetőket a craiovai kórházba kellett szállítani. Egy másik súlyos sebesültet a cetateai kórházban helyezték el, míg más 5 golyótól sérültet a faluban ápoltak. Az ügyészség szigorú vizsgálatot folytat.

550, illetve 1100 arany rubelért lehet már kivándorlási utlevelet kapni Szovjetországban

Hatvan zsidó Palesztinába való vándorlását nézte el hallgatólágon a szovjet

Moszkva, december 13. A „Torgsim” nevű szovjet kereskedelmi szervezet közli, hogy módjában áll utlevéllel ellátni olyan egyéneket, akik el akarják hagyni Oroszországot. Munkásoknak 550, nemdolgozóknak 1100 arany rubelbe kerül az utlevél. Ez a hír megnyugvást váltott ki a zsidó deklaszáltak ama körében, akik külföldön lakó gyermekeiknél vagy rokonainál elhelyezkedést remélhetnek. Sokan évek óta várják ezt, hogy legális módon vándorolhassanak ki. A magas utlevélilleték azonban így

is sok kivándorlásra váró zsidónak fog súlyos nehézséget okozni. Egy többtagú család kivándorlása így több ezer arany rubelt igényel.

Egyébként a szovjetkormány legutóbbi intézkedéseiben látható egy tendencia, amely a deklaszáltak helyzetének némi könnyítésére irányul. Így a palesztinai kivándorlásra, amely eddig a legszigorubbant tiltva volt, bizonyos engedélyeket tett a kormány és legutóbb hatvan egyén kivándorlását nézte el hallgatólágon beleegyezéssel.

Rosszkedvű Ön?

Ilyen időben Wimpassing hőcípő nélkül? Akkor természetes, hogy nincs kedve. Meg kell egyszer önmagának is ismernie azt a kellemes és meleg érzést, amelyet a

Wimpassing hőcípő

nyújt. Nem fogja többé veszélyeztetni az Ön kedélyét és egészségét sem hideg, sem nedvesség. Elegáns forma, jó szabás, olcsó!

Minden talpon ez a védjegy látható!

a hitben tért v
Rom
rago

Lugosanu
Felm

Bucuresti Bukarest Uj Kelet tud.)
ken kommentálják eddigi eredményeket konkluzió parasztpárt, mint tették pozíciójukat rováására. A pen szeretnék halakosság velük és nagyobb város gyűrni a kormány csak részben vá sikerült a relati három kisvárosb kintélyes szavazatosságban. Ez szerűen a nemzét jöl tartotta ma nem kis része vellenül a választ kormány a város sának felfüggesztve
Ötve
ered
Két municipiu 41 kisváros erdn alábbi statisztika

Nemzeti parasztp
Liberális
Bratianu György
Goga
Lupu
Cuza
Szoc. dem.
Kommunisták
Pártokivüliek
Magyar Párt
Zsidó Párt
Német Párt
Argetoianu

Ebben a statisztikák közötti kar elemekre bontva mutatná, hogy a nem kapta meg a százalékát, mint a

UJONNAN REDUKALT A
Lei-
9-

ka mutatja. A relanem lehet a kormány ahogyan azt hogy vele szemben értékel számottevő választások kimenetel utbaigazításokkal politikai orientáció a tényleges erővisz kamarai választások amelyekben a pártok félretekvésével és m feszítve vesznek rész

A Zsidó Párt a politikai csoportokkal párttal karöltve van kon. Ott, ahol a listával indult a választás mindenütt sikerült tanácsokba való be Kivétel ez alól csak bár az önálló zsidó választat adtak le, a smiatt nem sikerült érésehez, tehát a tához szükséges szavazatok A bukaresti lapok sok eredményéről hogy a politikai hat a választások nem a jobb anyiban, ha m

ol. hanem a
ozsvár közön-
font, egyetlen
mányánál meg-
arja ki a ko-
t.

erpellát a vá-

latkozata sze-
ségei közbe-
nyeg nem lesz
pont. Nem tud-
tanácsa meg-
a kormánytal-
ont felállítás-
még el lehet-
n-csoport Ko-
léseit. Erdély
pari fontossá-
né az elsőbb-
(b.)

ai
gátbéli

véseji

primár hívei
és összeütkö-
ölverekkel és
részt a harc-
ancescu Ar-
annu Duca-
sörháza kei
súlyos sebe-
helyzetek
illet a falu-
szigorú víz

elért
velet
ban

el

sidónak fog
ny többtagu
bezer arany

ny legutób
gy tenden-
helyzetnek
gy a palesz
ddig a leg
nyos enged
s legutóbb
nézte el

a hitben tért vissza, hogy a Dermata-

UJ KELET

1. OLDAL

Románia külföldi hitelezői még mindig ragaszkodnak a genfi jegyzőkönyv aláírásához

Lugosanu iparügyi miniszter Londonba és Párizsba utazik, hogy a hitelezőkkel tárgyaljon Felmorzsolódtak a kispártok a községi választásokon

Bucuresti-Bukarest, december 13. (Az Uj Kelet tud.) Politikai körökben élénk kommentálják a községi választások eddigi eredményeit, amelyekből igen érdekes konkluzió adódik: úgy a nemzeti parasztpárt, mint a liberálisok megerősítették pozíciójukat a többi politikai pártok rovására. A liberálisok különösképpen szerették hangoztatni, hogy a városi lakosság velük van, ennél fogva a kisebb és nagyobb városokban maguk alá fogják gyűrni a kormánypártot. Ez a jóváindulás csak részben vált be: a liberálisoknak sikerült a relatív többséget megszerezni három kisvárosban és meglehetősen tekintélyes szavazatarányt biztosítani általánosságban. Ezzel szemben meglepetésszerűen a nemzeti parasztpárt is igen jól tartotta magát, amiben valószínűleg nem kis része van annak is, hogy közvetlenül a választások előtt ígérte be a kormány a városi tartozások végrehajtásának felfüggesztését.

Ötvennyolc város választási eredménye

Két municípium, 15 megyeszékhely és 41 kisváros eredményeit tükrözi vissza az alábbi statisztika:

	szav.	száz.	mand.
Nemzeti parasztp.	50.283	47,07	721
Liberális	15.279	15,42	213
Bratianu György	3961	3,70	24
Gega	2062	1,93	14
Lupu	1079	1,01	—
Cuza	389	0,37	—
Szoc. dem.	6085	5,69	25
Kommunisták	1813	1,69	—
Fártonkivüliek	15.584	15,52	96
Magyar Párt	3543	3,31	43
Zsidó Párt	2270	2,12	8
Német Párt	1994	1,86	12
Argetolianu	190	0,17	—

Ebben a statisztikában a különböző pártok közötti kartellek nincsenek alkotó elemekre bontva. Egy ilyen analízis azt mutatná, hogy a nemzeti parasztpárt nem kapta meg a leadott szavazatok 47 százalékát, mint ahogyan azt a statisztika mutatja.

ka mutatja. A relatív többséget azonban nem lehet a kormánypárttól elvitatni, mint ahogyan azt sem lehet tagadni, hogy vele szemben egyedül a liberálisok érték el számottevő eredményt. A községi választások kimenetele mindenesetre csak utalgatásokkal szolgálhat a lakosság politikai orientálódása tekintetében, mert a tényleges erőviszonyokat valójában a kamarai választások tükrözik vissza, amelyekben a pártok a lokális szempontok féltrevezésével és minden erejüket megfeszítve vesznek részt.

A Zsidó Párt a községi választásokon

A Zsidó Párt a legtöbb helyen más politikai csoportokkal és főleg a kormánypárttal karöltve vett részt a választásokon. Ott, ahol a zsidó lakosság önálló listával indult a választásokba, csaknem mindenütt sikerült is zsidó jelölteknek a tanácsokba való bejuttatását biztosítani. Kívétel ez alól csak Kisenev képez, ahol bár az önálló zsidó lista közel ezer szavazatot adott le, a szavazatok nagy száma miatt nem sikerült a husz százalék eléréséhez, tehát a tanácsba való bejutásához szükséges szavazatszámot felhozni.

A bukaresti lapok a községi választások eredményéről írva megállapítják, hogy a politikai helyzet alakulásának ezek a választások nem befolyásolták, legfeljebb annyiban, ha majd kormányutólás-

ra kerül sor, joggal fognak a liberálisok a városokban szerzett szavazataik számára hivatkozhatni.

Január 15-ig megegyezik a kormány a külföldi hitelezőivel

Tegnap este Titulescu külügyminiszter lakásán megbeszélésre ültek össze Maniu, Madgearu, Mihalache és Lugojanu. A megbeszélések tárgyát a külföldi tartozások fizetésének felfüggesztése képezte. Lugojanu ipari és kereskedelmi miniszter a héten Genfba utazik és érintkezésbe lép a Népszövetség főtákarával, onnan pedig Párizsba és Londonba megy, hogy közvetlenül tárgyaljon a Népszövetség pénzügyi bizottságának tagjaival. A külföldi hitelezők egy része csak abban az esetben hajlandó Romániának fizetési kötelezettségeinek enyhítéséhez hozzájárulni, ha a román kormány aláírja a megegyezést a Népszövetséggel. A Maniu kormány most valamilyen kiutat keres, hogy a Népszövetség pénzügyi bizottságának támogatását a külföldi hitelezőkkel folytatott tárgyalásokhoz az egyezmény aláírása nélkül is megszerezze. Kormánykörökben remélik, hogy január 9-ig ezek a tárgyalások befejeződnek és a január 15-én esedékes külföldi adósság törlesztésénél már lényegesen könnyebbégek lesznek a kormányának.

Mironescu és Auboín tanácskozásai

Ezzel a kérdéssel áll kapcsolatban az is, hogy tegnap este Bukarestbe érkeztek Mironescu miniszterelnökhelyettes és Roger Auboín francia szakértő, a Banca

Nationala ellenőre. Mironescu közvetlenül a Maniu-kormány megalakulása után egy hónapi üdülésre utazott el feleségével együtt külföldre. A miniszterelnök helyettes kurájának befejezése után Párizsba és Londonba utazott, ahol Auboínal karöltve tárgyalásokat folytatott a külföldi hitelezőkkel. A Mironescu által folytatott tárgyalások olyan stádiumba jutottak, hogy a kérdés, hogy Lugojanu számára valószínűleg nem marad más hátra, mint a megállapodást a hitelezőkkel aláírni.

A kormány minden eshetőségre felkészülve, felhatalmazást adott Lugojanunak arra is, hogy a genfi jegyzőkönyvet a Népszövetséggel aláírja. Ismeretes, hogy a Vaida-kormány annak idején a jegyzőkönyv aláírását visszautasította, mert abban a román kormányának köteleznie kellett volna magát a tisztviselői fizetések tíz százalékos csökkentésére és a tisztviselők számának 20 százalékkal való csökkentésére és az indirekt adók felfeléemelésére. Az értekezleten, amelyet Titulescu lakásán tartottak meg, bizonyos módosításokat javasoltak, amelyek egyrészt enyhítik a Népszövetség ellenőrzésének feltételeit, másrészt módosítják a tisztviselők redukálásával kapcsolatos intézkedéseket.

Lugojanu, aki annak idején Madgearuval együtt a vonatkozó tárgyalásokat folytatta, igyekezni fog a Népszövetség pénzügyi bizottsága előtt ezeket a módosításokat kiharcolni. Ebben az esetben felhatalmazást fog kapni a kormánytól a jegyzőkönyv aláírására.

Három hónap óta tart a sztrájk a kolozsvári egyetem jogi fakultásán

Lemondott a fakultás dékánja. A jogszigorlók nem képesek tanulmányaikat befejezni

Cluj-Kolozsvár, december 13. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári egyetem jogi fakultásán még mindig nem állott helyre a rend. Mint ismeretes, a fakultás hallgatói már a tanév megkezdésének első napjaiban követelték a beiratkozási és vizsgadíjak leszállítását. Ez a kérésük nem teljesült, mire sztrájkba léptek. A sztrájk október óta megszakítás nélkül tart mind a mai napig. Alig néhány napra szakították meg csupán, amikor a kolozsvári egyetem szenátusa két héttel ezelőtt beígérte a beiratkozási és vizsgadíjak leszállítását. Kiderült azonban, hogy a jogi fakultás tanári kara nem

hajlandó ezt a határozatot magáévá tenni és továbbra is ragaszkodik a régi illetékekhez.

Erre a sztrájk ismét elkezdődött. A jogi karon emiatt a helyzet rendkívül feszült. A tanárok nem hajlandók előadásokat tartani, amíg a helyzet nem tisztázódik. A fakultás hallgatói pedig nem vizsgázhatnak. Különösképpen súlyos a szigorló-jogászok helyzete, akik tulajdonképpen már nem beiratkoztak hallgatói az egyetemnek, nem vettek részt a sztrájkban és akiket a sztrájk késleltet abban, hogy tanulmányaikat befejezhessék. Miután most már csak néhány nap választ el a

karácsonyi szünettől, az a veszedelem fenyeget, hogy a szemesztert be kell majd zárni, anélkül, hogy megnyitható lett volna, a diákok pedig elveszítenek tanulmányi idejükből egy értékes felületet. A jogi kar dékánja, Gihulea professzor ezekre való tekintettel állítólag be is nyújtotta lemondását.

Ma este újabb ülést tart az egyetemi tanács ebben a kérdésben. Remélhető, hogy sikerül egy békés megoldási lehetőséget találni, amelyhez hozzájárulnak a fakultás azon professzorai is, akik eddig mereven elzárkóztak az illetékeknek bármilyen lemondása elől.

A vizsgálóbíró elrendelte Mégay Dezső harmincnapos fogvatartását

Szakértői bizottságot nevezett meg a vizsgálóbíró Mégay könyvelési manipulációinak kivizsgálására

Cluj-Kolozsvár, december 13. (Az Uj Kelet tud.) Mégay Dezső Dermata börtényi tisztviselő ügyét szombaton vette át Pastia Constantin vizsgálóbíró, aki azonnal bevezette a vizsgálatot annak megállapítására, hogy Mégay Dezső milyen módon sikkasztotta el azt a 400 ezer lejt, mely összegnek el tulajdonításával a börtény igazgatósága feljogosított. Mégay kihallgatását a vizsgálóbíró szombaton, vasárnap és hétfőn folytatta, de a letartóztatásra vonatkozólag keddig nem tett indítványt az ügyészségnek.

Mégay Dezső, aki Kolozsvárra abban

a hitben tért vissza, hogy a Dermata-gyár nem fog bünvádi feljelentéssel élni ellene, az utolsó percig bizott benne, hogy sikerülni fog a gyár igazgatóságával rendezni ügyét és az összeg megtérítése esetén ballépésének ne legyenek bünyügyi következményei. A beérkezett feljelentés azonban rácafozott ezekre a reményekre és Mégay most a vizsgálóbíró előtt kísérel meg annak bizonyítását, hogy a börtényről szemben elszámolási differenciái voltak. A vizsgálóbíró letartóztatási végzése éppen ezért késleltetett három napig, mert Pastia vizsgálóbíró különböző kihallgatásokat fo-

ganatosított a valódi tényállás megállapítására.

Kedden a vizsgálóbíró előtt ismét nyilatkozatot tett dr. Hatieganu Jenő, a gyár jogtanácsosa és fentartotta a feljegyzésben lejegyzett vádakát. A vizsgálóbíró ezenkívül megállapította, hogy Mégay Dezsőnek a gyárnál folytatott üzemle-

kimerítik az okirathamisításnak hivatalból üldözendő bűncselekményét is

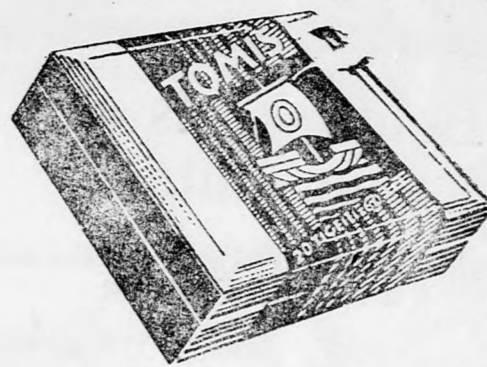
és éppen ezért hivatalos szakértői bizottságot delegált, melynek meg kell állapítania, hogyan manipulált Mégay a gyár könyvelésénél.

Ezeknek az alapján Pastia vizsgálóbíró tegnap elrendelte a harmincnapos vizsgálati fogságot Mégay Dezső ellen, aki dr. Popa Adám országgyűlési képviselő bízta meg védelmével. Mint értesülünk, a vizsgálóbíró még nem utalta a törvényszék elé a harmincnapos vizsgálati fogságról szóló végzés tárgyalását de néhány napon belül erre is sor kerül.

Nem kell üzletről-üzletre fáradoznia, karácsonyi vásáron

mindent megkap egy helyen, leszállított áron. A vásár a Kamara új bérpalotájának 8 nagy termében lesz. A karácsonyi vásár irodájának telefonja 9-18.

Ismeri ezt a csomagolást?

A kitűnő „TOMIS” cigarettá csomagolása.

Jó kávé mellett a „Tomis” cigarettá kielégíti még a legkényesebb dohányzót is. A „Tomis” cigarettá a legválogatottab és legillatosabb dohányok keveréke, melynek legnagyobb része a híres „Samsun” dohány.

FELBONTATLAN csomag „Tomis” vásárolandó, mert csak abban őrzi meg a cigarettá a nedvesség azon fokát, amely jó ízéhez és illatához annyira szükséges.

Karácsonyi ajándékba vegyen 100 cm. Crepe de Chine-t méterenként 88 leért a „Stea“ divatruházban, Cluj Reg. Ferd. 9.

Boldizsár István képzőművész kiállítása

Katz László grafikai kiállítása a Salom Klubban

A kolozsvári Kisebbségi Ujságírószervezet rendezésében kedden délelőtt 12 órakor nyílt meg a Főter 9. szám alatt lévő Református Főiskolavettség helyiségeiben Boldizsár István a nagyevű magyar festőművész mintegy száz képeinek kiállítása. A kiállítást Vásárhelyi János püspökhelyettes néhány lelkes szóval nyitotta meg, rámutatva arra, hogy éppen a mai körülmények között, amikor az emberi lelkek gonddal és kétségekkel vannak telítve, — mennyire fontos a Szép szerepe életünkben.

A kiállított Boldizsárképek valóban a tiszta Szép, ahogyan Ady mondotta: az esztelenül Szép megnyilatkozásai. Színben, témában, az esetet vonalvezetésében egy, a természetet legrejtettebb pompájában látó művész impressziói és víziói bontakoznak ki azokon a vásznanokon, melyek eme nem mindennapi jelenetű kiállításon felsorakoznak. Boldizsár képein főleg a hangulati elemek vannak megrögzítve: az Ég azurjának mámorító hulláma, a mezők, a folyók színeinek és mélységeinek mintegy kiérő zeneként ható gazdagságával.

Iványi-Grünwald, Szinyei-Merse óta a természetnek kevés ihletettebb lírikusa szólalt meg — a vásznanak, mint Boldizsár István. Ez a lírai beállítottság azonban korántsem vész el nyegle és technika bizonytalan vonalvezetésében, ha nem a tudás eszközeit használja fel arra, hogy a természetnek meglátott darabját a lehető legteljesebb hűséggel és emellett a festő egyéniségének gazdag hozzáadásával érzékeltesse.

A kiállított képek közül különösen a „Szamospartja reggel“, a „Csónak a Szamoson“, a „Boglyák“, a „Gyümölcszedő“ címűek ragadják meg első szemléltre a nézőket. S ami legmegragadóbb ebben a kiállításban, — az, hogy a stílus egysége, a felfogás mindenütt harmónikusan jelentkezik eredetiséggel sem lankad el fárasztó egyhangúságban, hanem mindig újat, élményszerűt ad.

A kiállító művész figurális művei nem vetekednek tájképeivel, ennek ellenére szintén egy kivételes művészegység tudását és felkészültségét bizonygatják. A tájak és főleg az erdélyi tájak szerete, változatos színeinek, hangulatának és materiális gazdagságának sokszerűsége tárulkozik ki Boldizsár képein olyan ragyogással, frissességgel, hogy a néző számára mintegy komoly feladattá teszi a kellő apperéciálását, a témák sokszerűségébe és gazdagságába való teljes elmerülést.

Hosszu hónapok képzőművészeti eseménytelensége után ez a képzőművészeti kétségenkívül nagy gazdagodását jelentő művészi életünknek és így remélhető, hogy még a mai viszonyok között is ez a kiállítás jelentős visszhangra fog találni a műértő közönség körében.

A kolozsvári Salom Klub egyik termében egy fiatal, nagytalentségű grafikus kiállítása nyílt meg a napokban. A fiatal művészt Katz Lászlónak hívják és bár alig egy tucat szénrajzot állított ki, mégis eme rajzok alapján a legteljesebb érdeklődést váltotta ki.

A kiállított rajzok főleg eredeti, szinte forradalmi erejű témákkal ragadják meg a szemlélőt: egy gondolkodó s az emberi dolgok mai erjedő és egyre nyugtalanítóbb vitustáncában egy mély pillantású, szenzibilisen érző fiatalember belső világára vetnek kedvező világot.

A kiállított rajzok közül különösen a „Sorozat“, az „Általános sztrájk“, a „Bűn“, a „Keresztelő“, a „Mi kenyerünk“ címűek emelkednek ki, nemcsak a téma és a téma mögött felvillanó vízió megdöbbentő realitásával, hanem a kifejezőmód és a vonalvezetés eredeti, sajátos stílusával.

Kétségetlen, hogy Katz László még nem kiforrott, még nem teljesen kész művész, de ennek ellenére is olyan feltűnően értékes tehetség, aki minden bi-

zonnal öregbítené a zsidóságnak művészetek terén eddig elért értékeit, ha megfelelő külföldi tanulmányokra, helyesebben tanulásra nyílna alkalma.

A kiállított rajzok egyszerűsége, minden komplikáltságot nélkülöző és mégis a robusztum erejével ható kvalitásai a legteljesebb figyelmet érdemlik meg.

különösen ma, amikor a képzőművészetek terén is olyan hatalmas tért hódított magának a dilettantizmus, a felkészületlenség, a lejárt és kompromittált stílusok ujrakérdése, valamint az élet és természetlátás elavult nézőpontjainak újra és újra való felelőtése. (s. l.)

KÖZGAZDASÁG

A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara leszögezte álláspontját az import kontingentálásának kérdésében

A kamara jubilaris közgyűlése

Cluj-Kolozsvár, december 13. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara hétfőn este tartotta meg rendes havi igazgatótanácsai ülést a kamara dísztermében.

A gyűlést Negrutiu Ioan elnök nyitotta meg. Megnyitójában ráért arra, hogy a gyűlés egyuttal jubilaris ünnepsége is a kamarának, ez évben töltötte be a kamara működésének tizedik évét. Ezután áttért a kamara tízéves működésének méltatására. Ezerkilencszázhuszonnégyben december harmadikán kezdte meg a kamara mai formájában működését. Az imperium átvétele után az ezerkilencszázötvenben megválasztott háborús igazgatási tanács vezette a kamara ügyeit 1922-ig. Ekkor a román kereskedők és iparosok kívánságára, akik azt akarták, hogy képviseljük szintén részt vegyen a kamara munkájában, megtartot-

ták az első kamarai választást, melyet a minisztérium novemberben jóváhagyott és a kamara tíz évvel ezelőtt, december 3-án megkezdte működését.

Az új igazgatótanácsnak első feladata volt visszazsuzerezni az iparkamara palotáját. Amint a hivatalos helyiségek megnyitáltak, a kamara ankétot rendezett, hogy tájékozódjon a kereskedelem és ipar helyzetéről. Így jutottak az akkori fejtelenségben nagy munkával előre, hogy megkezdhesék azokat az akciókat, amelyeket a kereskedelem és ipar sérelmeinek orvoslására és érdekeinek védelmére a kamara az idők folyamán lefolytatott.

A kamara tízéves akciói

Ezeket az akciókat a kamara jubilaris beszámolója a következőkben ismertette:

Eleve tiltakozunk a kontingentált áruk koncesszionálására ellen

A kamara akciói voltak: Az építkezések előmozdítása. Ugyanerre a célra olesó és hosszulejratu kölcsönök folyósítása. Propagandamunka Erdély és Bánság ipari és természeti kincsei címen. A kereskedelmi tőzsdé felállítás. A munkanélküliség enyhítésére bérház építése. A szakoktatás rendezése. (A kamara tevékenysége itt sem szorított levelezésekre, hanem a megvalósításához fogott, amit a jelentés különösen kihangsúlyoz). Gyakorlati kereskedelmi iskola felállítás. Az iparos inasoktatás kérdése.

— A kamara működését — fejezte be az elnök — súlyosan befolyásolja a beállott gazdasági krízis, amely a kamara részére is anyagi küzdelmet jelent. A mult szervezés tekintetében rengeteg tapasztalatot jelent és a kamara bizakodva tekint a jövőbe.

Az elnöki expozé után az ügyvezető igazgatóság és az ügyforgalmi jelentés következett. A kamara 1932. évi költségtervezete, a felügyelőbizottság jelentése után a munkabíraskodás létesítéséről szóló törvény tanulmányozására kiküldött bizottság jelentése következett.

Végül a devizakereskedelem és az import korlátozásának kérdésében szögezte le álláspontját a kamara, mely így szól:

Általánosságban ellene van mindenféle kereskedelmi és ipari szabadságot gátló devizakorlátozásoknak és az import kontingentálásának. Minthogy azonban a rendkívüli gazdasági krízisben a Romániával áruforgalmát lebonyolító államok nagyrésze valutájuk és fizetési mérlegük megvédése érdekében hasonló eszközökhöz folyamodtak, indokoltnak tartja a korlátozásokat. Minthogy azonban a korlátozások nem megfelelő módon való végrehajtása egzisztenciájában támadhatja meg nemcsak a kereskedelmet, hanem az ipart is, kéri a kormányt, hogy e rendkívüli harci eszközt csak addig és olyan mértékben vegye igénybe, ameddig és amilyen mértékben erre feltétlenül szükség van. Addig is kéri a kormányt, hogy a kamara által adott javaslatokat vegye figyelembe, amelyek az egyenlő elbánást és a vidéki kereskedelem és ipar érdekeit annak hivatva megvédeni. A kamarák szövetségét pedig kéri, hogy ilyen értelemben járjon el az illetékes fórumoknál.

A határozati javaslat a következőket tartalmazza:

„Elvben ellene vagyunk a kontingentálásnak, mert káros hatással van kereskedelmünkre, melynek éltető eleme a szabadság és minthogy minden kontingentálás visszaélésekre ad alkalmat. Tekintettel azonban arra, hogy a kormány az állam magasabb érdekeinek megvédése érdekében határozott így, meghajlunk e rendelkezés előtt, ellenben kérjük, hogy a minisztérium határozat végrehajtása rendjén vegye figyelembe a következő kívánásainkat:

Az a véleményünk, hogy a kontingens megállapításánál nem az 1931. évi, hanem a folyó évi importot kell alapul venni. A gazdasági krízis miatt az import mennyisége és minősége országok szerint is változik minden évben. Megtörténhetik, hogy olyan cikkekre állapítatik meg egy bizonyos kontingens, amelyek behozatalára vagy mert divatja mult cikkek, vagy mert az általános leszegényedés folytán azok olesőbb cikkekké helyettesítettek, egyáltalában nem fognak behozatalra kerülni. Igen gyakori lesz az olyan eset is, amidőn olyan cikkekre behozatalára lesz szükség, melyek eddig nem hoztak be. E felfogásunkat igazolja az a körülmény is, hogy amennyiben csakis az 1931. évi egy évben behozott cikkek fognak alapul szolgálni a kontingens kiosztásánál, azok a kereskedők, akik az 1932. év folyamán alapították cégeiket, e kontingensből teljesen ki fognak maradni, minek következtében a nagy költséggel alapított cégek egész biztosan tönkire fognak menni. Ezek teljes joggal fognak kártérítést követelhetni, mert egzisztenciájuk egy miniszteri rendelettel lesz megsemmisítve.

A minisztérium határozat 7. cikkében a kamara által az importkontingens a kereskedő egyszerű nyilatkozata (deklarációja) alapján lesz összeállítva és ez a kimutatás fog alapul szolgálni a kontingens kiosztásánál. Véleményünk szerint ez a rendelkezés visszaélésekre fog alkalmat adni, mert e nyilatkozatok valódisága nehezen ellenőrizhető. Hogy ilyen visszaéléseknek elejét vehessék, javasoljuk, hogy az importáló kereskedő a megteendő nyilatkozataiban feltüntetett áruk

Becsereijük gramofonját és lemezeit!!
Ne dobja el régi gramofonját, rádióját és lemezeit, mert minimális árral újjal cseréljük fel!!!
VASHID MELLETT
Calea Regele Ferdinand No. 32.

importját vámbevallási nyilatkozattal (vámdeklaráció) igazolja.

Ugy hírlik, hogy a kormány az egyes kontingentált áruk importját koncesszionálni szándékszik.

A felszólalások után Negrutiu elnök kijelentette, hogy a napokban Bukarestbe utazik és interviál a behozatali deklarációk tulróvidre szabott határideje ellen.

A gyűlés a jubilaris Negrutiu elnök életével véget ért.

Jelentkezzenek!

Már csak ebben a hónapban lehet jelentkezni a községi választói névjegyzékbe való felvételre. A Zsidó Párt helyi tagozata bárki részére teljesen díjmentesen elintézi a listába való felvétel formalitásait.

Az alábbiakban folytatólagosan közölni fogjuk azok neveit, akiknek — 21 életévüket betöltve — joguk van a listába való felvételüket kérni azzal, hogy a hivatalos órák alatt (d. u. 5—7-ig) sürgősen jelentkezzenek a párt hivatalos helyiségében.

1911-ben születtek:

Farkas Imre, Berkovics Jenő, Löw Béla, Herkovics László, Matyovics Salomon, Biener Dávid, Eibenschitz Andor, Smiel Miksa, Grünfeld Zoltán, Lebovics Ernő, Salamon Mendel, Friedmann Adolf, Feiner József, Feiner Adolf, Kohn Ottó, Klein Ernő, Grünberger Tibor, Blumenfeld György, Dávid Zoltán, Róth Imre, Wertheimer Tibor, Mihály Emil, Klein Tibor, Salamon Kálmán, Braun József, Friedmann Zoltán, Löwinger László, Lender Mór, Rosenfeld Árpád, Sejavitz Lajos, Blumenthal Jakab, Brenner Adolf, Deutsch Sándor, Fischer Sámuel, Weisz Ferenc, Fränkel Miksa, Rottenstein Sándor, Pollák Tibor, Kohn Jenő, Löwinger Béla, Schajovics Albert, Molnár István, Grün Ernő, Braun Andor, Hamájdli Dávid, Hoffmann Elemér, Wohl Vilmos, Reichemberger Vilmos, Klein Ernő, Mátyás Tibor, Berger Lajos, Révész László, Klein Sándor, Czikorie Lajos, Szimon Sándor, Beck Zoltán, Malinás Ernő, Legmann Ernő, Marmorstein Salamon, Geréb Tibor, Weisz Zsigmond, Bánóczy Gergely, Rápáport Imre, Farkas László, Bródy Vilmos, Goldfried Mihály, Fendrich Ernő, Blau Sándor, Wolf József, Lauber Jenő, Hermann Zoltán, Abraham Lajos, Pollák Jenő, Buxbaum József, Hunwald Akos, Neumann Géza, Harnik Sándor, Gubmann Ferenc, Herkovics Zoltán, Markus István, Rosenfeld Mózes.

A Zsidó Párt megyei tagozata Cluj, Piata Unirii 19. sz.

Bizalmi állások

Egy németországi nagy cég minden városban lerakatot létesít. Megfelelő egynek kerestetnek fióküzletvezetőnek 600 márká havi jövedelemmel. Egészen új eladási metódus. Pályázatok: Postschliesfach 223, Kassel (Deutschland) küldendők. Levelezés német és francia nyelven.

Elsőranou cloot

szolid áruk mellett

ROTH cipésznél

Strada Memorandului 9.

Az an
a

Végs

London, dec
konfliktus
Agila ultimátum
melyben felszólít
március december
Anglo-Persian C
összefűjtését. Tehe

Berlin
Be
aki

Berlin, decem
lapok megdől
nak hírt. A
tatott egy B
dőt, valamint ké
ellen rendkívül

Hitler meg

A náci-vezér

Berlin, decem
tud.) A Schleich
óta szemmel láth
lerista támadás
arra vezetnek
zeti szociálisták
pártegység

és nem lehet tud
állítható-e. A hi
többsége ugyanis
azt a taktikáját,
rint elűtötte a p
rüléstől. Azt a t
rodalmi gyűlést,
a nemzeti szoci
aélkül szintén n
meg, szintén arr
a hitleristák pe
lasi folyamat
Hitler-párt éle
rodalmi
s e pillanatban t

Csak
szál

A vasút igazg

Bucuresti-Buk
Kelet tud.) Isme
január 1-ére a
szállítási díjszá
litását tervezte.
miniszter hossza
tott ebben az irá
igazgatóságával
menyeképen a t
mérséklésében á

Nő

Szinkör

A D. W.

Az angol hadihajók elindultak a perzsa kikötők felé

Végsőkig kiéleződött az angol-perzsa konfliktus

London, december 12. Az angol-perzsa konfliktus véglegesen kiéleződött, Agila ultimátumot intézett Perzsiához, melyben felszólítja, hogy a perzsa kormány december 15-ig adja vissza az Anglo-Persian Oil vállalat elvont koncesszióját. Teheránban a miniszterta-

nács az angol ultimátummal szemben az elutasítás álláspontjára helyezkedett, mire az angol admirális további cirkálókat és más hadihajókat rendelt az indiai vizekről az Omar és Perzsa öböl kikötői elé.

Berlinben letartóztattak egy Bernát nevű kereskedőt, aki meg akarta gyilkoltatni gyöngélméjű fiát

Berlin, december 12. A berlini lapok megdöbbentő bűnyürről adtak hírt. A rendőrség letartóztattott egy Bernát nevű kereskedőt, valamint két gyári munkást, akik ellen rendkívül súlyos vádat emeltek.

A vád szerint ugyanis a kereskedő pénz ígéréssel arra bírta rá a munkásokat, hogy öljk meg 29 éves gyöngélméjű fiát, aki már régóta terhére van apjának. A letartóztatottak kategórikusan tagadnak.

Hitler kétségbeesetten igyekszik megmenteni pártját a szétzúllástól

A náci-vezér személyi diktatúrát akar pártja fölött gyakorolni és ukázzakkal fenyegetőzik

Berlin, december 12. (Az Uj Kelet tud.) A Schleicher-kormány kinevezése óta szemmel láthatólag ellanyhult a hitlerista támadások elánja, amit arra vezetnek vissza, hogy a nemzeti szociálisták sokat hangzatosított pártgyűlése megbombolt és nem lehet tudni, egyáltalában helyre állítható-e. A hitleristák alvezéreinek többsége ugyanis helyteleníti Hitlernek azt a taktikáját, amely véleményük szerint elűtötte a pártot a kormányra kerüléstől. Azt a tényt, hogy a német birodalmi gyűlést tegnap elnapolták, ami a nemzeti szociálisták hozzájárulása nélkül szintén nem történhetett volna meg, szintén arra vezetnek vissza, hogy a hitleristák pártjában beállott bomlási folyamat lehetővé tette a Hitler-párt élesebb aktivitását a birodalmi gyűlésen és e pillanatban taktikailag is helyesebb

nek látszott az elnapolási indítványhoz való csatlakozás.

Maga Hitler is érzi, hogy kezd lábai alól kicsuszni a talaj, erre vall legalább is az a feltűnő formában közreadott parancs, amely a „Völkischer Beobachter” legutóbbi számának vezető helyén jelent meg és amelyben Hitler bejelenti, hogy

mától kezdve átveszi a párt minden ügyének vezetését

és kilátásba helyezi, hogy ezentúl napról-napra közreadja rendelkezéseit. Helyettesként Leyt jelöli meg. A Hitler-ukáz nagy megjelenése nagy feltűnést keltett német politikai körökben és azt a következtetést vonják le belőle, hogy Hitler pártjának széteső erőit személyes tekintélyének latbavetésével igyekszik összefogni. Más kérdés azonban, hogy ez a kísérlet sikerül-e.

Csak február 1-én lép életbe a CFR szállítási tarifájának leszállítása

A vasut igazgatósági tanácsa úgy döntött, hogy a redukción egyévi próbaidőre léptetik életbe

Bucuresti-Bukarest, dec. 12. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy a kormány január 1-ére a vasuti személy- és áruszállítási díjszabás nagyszabású leszállítását tervezte. Mirto közlekedésügyi miniszter hosszas tárgyalásokat folytatott ebben az irányban az autonóm CFR igazgatóságával és e tárgyalások eredményeképpen a tarifa 20-30 százalékos mérséklésében állapodtak meg.

A kérdés végleges eldöntés végett ma délelőtt került az államvasutak igazgatósági tanácsa elé, amely úgy döntött, a tarifamérséklést csak február 1-ével lépteti életbe. A határozat precíz rozsa, hogy a leszállítás próbaképpen, egy évre történik, hogy a tapasztalatok alapján állítsák össze a végleges tarifát.

ORION-RADIO
SZÓRAKOZTATJA
ORION-RADIO
INFORMÁLJA
ORION-RADIO
TANÍTJA

ORION
7037

Calinescu belügyi alminiszter optimista nyilatkozata a kormánypart népszerűségéről

Bucuresti-Bukarest, december 13. Calinescu belügyi alminiszter nyilatkozott a közgazdasági választások legújabb eredményeiről. Hangsúlyozta, hogy a december 11-iki választások bebizonyították, hogy a városi lakosság többsége is a kormány mellett áll. 58 városból 47.07 százalékosan szerezett a kormánypart, ami 7 százalékos emelkedést jelent az általános választásokon szerzett 40.30 százalékkal szemben.

Ami a liberálisokat illeti,ők 1.79 százalékkal emelkedtek a legutóbbi választások óta. A nemzeti parasztpárt népszerűségének emelkedése most már nemcsak a falvakban, hanem a városokban is nyilvánvalóvá vált és ez annak a céltudatos és az ország lakossága minden rétegének sorsával törődő kormányzásnak tudható be, amellyel a párt 6 hónapja vezeti az ország ügyeit.

Szerdán, december 14-én a mozik egy napl bezárással tüntetnek az új jegyadó tervezet ellen

Ha a miniszter tervezetét keresztülvinné, minden mozi végleg becsukhat

Cluj-Kolozsvár, december 13. A kolozsvári mozitulajdonosok a pénzügyminiszteriumnak egy új törvénytervezete ellen, amely a mozik egzisztenciális érdekeit a legsúlyosabban veszélyezteti, azzal fognak tiltakozni, hogy ma, december 14-én, egy napra bezárnak.

kében vissza kívánja állítani a régi szisztémát, amelynek alapja a proporcionális jegyadó volt. Azonfelül pedig a huszonhat százalékos 32 százalékra akarja felemelni.

Súlyos sérelmek előzték meg a mozik tulajdonosainak ezt a lépését. A pénzügy miniszter ugyanis a költségvetés följavítása érdekében olyan jegyadórendszert akar bevezetni, ami teljesen egyenértékű a moziüzemek megsemmisítésével. A régebbi rendszert, amely sokféle visszaélésre adhatott alkalmat, 1929-ben Popovici pénzügyminiszter változtatta meg, aki az érdekeltek meghallgatása után a mozikat a jegyadó szempontjából három osztály szerint kategorizálta. A hangos filmeknek ebben a konjunkturális esztendőben ez a rendszer nagyon jól bevált és a költségvetésbe 60 millió bevételi tétellel szerepelhetett.

Amennyiben ez a tervezet megvalósulna, a mozikok egy szálal becsukhatják üzemeiket. Mert nemcsak az anyagi kiadások terhelik őket, (házbér, személyzet, világítás, reklám) hanem vállalniuk kell a filmköleszők szerződéseinek súlyos obligációit, fizetniük kell a helyadót, a forgalmi adót, a városi adót, a hirdetési taxákat, a bélyegeket, tüzoltóilletékeket és rengeteg egyéb kiadásokat. De ezenfelül a miniszter olyan büntető intézkedéseket helyezett kilátásba a jegyekkel való visszaélés esetére, amely nem a visszaélőket érintené, mint inkább a mozitulajdonosokat.

Am a következő években hanyatlás mutatkozott. A hangosfilmek iránt megnyilvánult érdeklődés megcsappant, részint a sokféle nyelvű filmek miatt, de főképp a krízis következtében. A helyárrakkal le kellett menni, de így sem lehetett telt házakat csak a legkritikább esetekben csinálni. A mozgósínházak tulajdonosai egyesületük útján a Vajda kormány pénzügyminisztere, Mironescu elé járultak, aki megértéssel foglalkozott a mozikok előterjesztésével, akik új kategóriákat javasoltak és 16 százalékos jegyadót.

Ezek a sérelmek a legutóbbi brassói nagygyűlésen arra készítették a mozikokat, hogy tüntetésül az egzisztenciájukat veszélyeztető törvényjavaslat ellen bezárják egy napra moziukat. Azonkívül a törvényhozás tényezőivel is érintkezésbe lépnek és minden lehető eszközzel oda fognak hatni, hogy megvédjék érdekeiket, amely végeredményben sokezer embernek a létérdeke.

Meghívó. Az Erdélyi Zsidó Diákszövetség f. hó 15-én este fél 9 órai kezdettel Kolozsvárt, Str. N. Filipescu 6. alatt tartja alakuló közgyűlését a következő napirenddel: 1. A megalakulás kimondása. 2. Az alapszabályok alaptételeinek a lefektetése. 3. Választások. 4. Esetleges indítványok.

Holnap lesz az Erdélyi Zsidó Diákszövetség alakuló közgyűlése este 8.30 órai kezdettel, Cluj, Str. N. Filipescu 6. alatt Minden zsidó diák legyen ott

Női és férfi siruhák

RUBIN

ruháruházában Reg. Ferd. 29.

Szinkör Mozgó **Az elszabadult Afrika** Szinkör Mozgó

A D. W. Hubbard-expedíció monumentális Afrika-filmje Csütörtöktől 3, 5, 7 és 9 órakor

Levél Palesztinából

Jeruzsálem, december hó

Az egész világon egyre nagyobb méreteket ölt a munkanélküliség, Palesztina nemcsak, hogy meg tudta védeni magát ettől, hanem ellenkezőleg bizonyos területeken és ágakban munkaerőben mutatkozik hiány. Maga a főkormányzó is erről tanuskodott a népszövetségi mandátum-bizottság genfi ülészakán és a kedvező gazdasági helyzet ténye elől a bevándorlási hatóságok sem tudtak elzárkózni. A Jewish Agency éppen ebben a hónapban osztotta ki a különböző országok szervezetei között a legutóbb kiutalt 4500 bevándorlási certifikátot. Ha tekintetbe vesszük, hogy ezeket a certifikátokat csak december végétől kezdődőleg fogják felhasználni a bevándorlók, ugy biztosra vehető, hogy a következő hónapokban a zsidó bevándorlás jóval meg fogja haladni az eddigi méreteket, amelyek egymagukban is nagy haladást jelentenek az utóbbi évek bevándorlási statisztikájával szemben.

A folytonos bevándorlás

Igy például 1931 január—augusztus periódusában 2955 zsidó vándorolt be az országba, ezzel szemben 1932 ugyanezen hónapjaiban 6275 zsidó bevándorlót regisztráltak, illetve az elmúlt évi mennyiségnek a dupláját. Ugyanezen idő alatt 3070 illegális zsidó bevándorló kapott utólagos letelepedési engedélyt. Tavaly 437 egyén bevándorlást legalizáltak ugyanezen idő alatt. Erősen növekedett a tökével rendelkező, vagyis elemek bevándorlása is. Míg tavaly 162 zsidó kapitánysági vándorolt be a fenti idő alatt, addig az idén 505 zsidó tőkés vitte ki vagyonát az épülő országba. Természetesen ezek az adatok távolról sem közelítik meg az egész esztendő eredményeit, mivel a szeptember, október és novemberi adatok még nem ismeretesek.

A bevándorló munkások elhelyezése

Az alija fejezetéhez tartozik az ugynevezett munkástáborok felállítására az illetékes kolóniákban vagy azok mellett. Ezek a munkástáborok veszik fel nyomában megérkezésük után az országba jövő munkásokat, anélkül, hogy igénybe kellene venniük a jaffai és haifai kikötők melletti bevándorlási házakat. Erre a célra a Keren Kajemeth külön telket rezervált az illetékes telepeken, amelyeken a Jewish Agency építette fel az érkező munkások felvételére szolgáló munkásotthonokat. Ezek az otthonok valóságos áldást hoztak a kolonistákra, miután a helyszínen állandóan rendelkezésükre állanak a szükséges munkaerők, de áldást jelent ez az újítás a munkásokra is, akik nem kell tetlenül és különböző költögetésekkel eltölteniük az időt, amíg állandó munkához jutnak. Nem kell munkát keresniük, mert így fokozatosan elhelyezkednek és stabilizálódnak az ország gazdasági életében.

Az új bevándorlási áramlat következtében oly nagy lett a szükséglet az ilyen munkásotthonokra, hogy a Keren Kajemeth birtokában levő és erre a célra fenntartott telkek elégteleneknek bizonyultak. A Keren Kajemeth éppen ezért elhatározta, hogy a földek magas ára ellenére is újabb telkeket fog vásárolni a kolóniák mellett munkásotthonok felállítására céljából. Rechoboth, Petach, Tikvah, Raanana, Ir Sehalom és Chedera mellett újabb 1100 munkás részére állítanak fel otthonokat és így az ország munkástáborai több, mint 2000 ember számára fog helyet adni.

Az iskolák ügyének végleges megoldása

A Jisuv gazdasági helyzetének szilárd-sága folytán a palesztinai zsidó lakosság körében egyre nagyobb hajlandóság nyilvánul meg arra, hogy a saját vállaira vegye a zsidó iskola- és egészségügy gondját, hogy ezáltal szabaddá tegye a cionista exekutívé költségvetését a kolonizáló szükségletei számára. Arra az elhatározásra jutottak, hogy az egész iskolaügyet a Knesseth Jiszráél, a szerve-

zett palesztinai zsidóság végrehajtó testülete veszi át, amely adóztatási joggal bíró legális szerve a Jisuvnak. A költségvetésben kiveszik a maguk részét: a Jewish Agency exekutívéje a Keren Hajesz szod anyagi eszközeivel, a városi és falusi közigazgatás az iskolapénzek felhasználásával és a palesztinai kormány, amely az utóbbi időben felemelte hozzájárulását a héber iskolák finanszírozásához. Az iskolaügynek a Jewish Agency hatásköréből a Knesseth Jiszráél közigazgatásából való átmenete a napokban már meg is

történt és már ebben az új helyzetben nyitnak meg a napokban, ha egy kissé el késve is, a városok és kolóniák összes iskolái. Ezzel az aktuálisan likvidálódott a palesztinai tanítók és a Jewish Agency közötti konfliktus, valamint az egész iskolaügy válsága.

Ez az aktus mindennél ékebben illusztrálja a palesztinai jisuv erősségét, amely lehetővé tette, hogy maga a palesztinai zsidó lakosság szabadítsa fel a Jewish Agencyt az iskolaügy terhe alól és hogy ezt a terhet a maga vállaira vegye. Általában meg van a tendencia arra, hogy a többi közintézmények vezetését és finanszírozását is átvegye a városok és kolóniák zsidó lakossága.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Ma este a Magyar Színházban: Kassai Károly jubileuma. Ma este 9 órákor a Magyar Színházban a Nagymama kerül színre, Csiky Gergelynek ez a pompás, klasszikus vígjátéka. Ennek az előadásnak keretében bucsuzik a közönségtől Kassai Károly, Kolozsvár egykor dédelgetett kedvence. Az előadást a régi jutalomjátékok mintájára tartják meg: a tiszta jövedelem a tradíció szerint a kitűnő művésznek fog jutni.

A Jó házból való urilány premierje egy nappal elhalasztva! A Jó házból való urilány, Vaszary pompás vígjátéka olyan előkészületeket igényel, hogy a Magyar Színház igazgatósága kénytelen volt a premieret egy nappal elhalasztani. Így tehát csütörtökön este nem lesz színházi előadás, hanem a Szinkör Mozgó új nagy filmje, az Elszabadult Afrika fog vetítésre kerülni, a Jó házból való urilány premierje pedig pénteken este 9 órákor lesz.

Elszabadult Afrika. A mára kimondott általános tiltakozó mozisztrájk folytán az Elszabadult Afrika premierje nem ma, szerdán, hanem csak holnap, csütörtökön lesz. Az Elszabadult Afrika a D. W. Hubbard-expedíció felvételeit tartalmazza. Ezt az expedíciót az amerikai állatkertek küldték ki Afrikába azzal a céllal, hogy a fenevadakat élve fogják el. Érdekesebbnél érdekesebb képek sorozata jött így létre. Különleges veszélyt jelentett az, hogy a vadászok csak legvégső esetben használhatták fegyvereiket. Mint a világsajtó egybehangozóan állapította meg, nem volt még Afrika-film, amelyben Afrika állat- és növényvilága pompásabban és dúsabban bontakozott volna ki.

Magyar Színház heti műsora

Szerdán, 14-én este 9 órákor a Szinkörben: Nagymama. (Csiky Gergely klasszikus vígjátéka. Kassai Károly 45 éves színészi jubileuma. Sorozatszám: 18.)
Csütörtökön, 15-én: Nincs előadás.
Pénteken, 16-án este 9-kor a Szinkörben: Jó házból való urilány. (Vaszary János óriási sikerű, ragyogó humorú vígjátéka. Ujdonság, először. A legdrágább jegy ára: 55 lej. Sorozatszám: 19.)
Szombaton, 17-én este 9-kor a Szinkörben: Jó házból való urilány. (Vaszary pompás vígjátéka 2-szor. Sorozatszám: 20.)

17 óráig műsora

Szerda, dec. 14: M. Butterfly. (Timisoaran.)
Csütörtök, dec. 15: Tosca. (Timisoaran.)
Péntek, dec. 16: Othello. (Timisoaran.)
Szombat, dec. 17: Trubadur. (Timisoaran.)
Vasárnap, dec. 18: Tannhäuser. (Timisoaran.)
Hétfő, dec. 19: M. Butterfly. (Aradon.)
Kedd, dec. 20: Othello. (Aradon.)

Szerda, dec. 21: Trubadur. (Aradon.)
Péntek, dec. 23: A denevér. (Clujon.)

ROYAL-MOZGO MŰSORA

(Iparkamara új palotájában)
Szerdán: Luxusadó emelés elleni tiltakozásunk jeléül zárva.
Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:
Schubert: Tavasz felhők az égen...
Főszereplők: Gretl Theimer, Lucie Englisch, Siegfried Arno, Karl Joken (a bécsi Opera tagja), Oscar Sima. Legújabb Radió-News film-híradó. (Western Electric csodabeszélőgép.)

CORSO-MOZGO MŰSORA

A luxusadó emelése elleni tiltakozásunk jeléül zárva.

SELECT-MOZGO MŰSORA

Szerda:
Luxusadó emelés elleni tiltakozásunk jeléül zárva.
Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:
Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Elfelejtett arcok. Főszerepekben: Olive Brook, Claudette Colbert. Az amerikai filmek ezévi produkciójának egyik legértékesebb drámája, mely mindenütt szenzációt keltett. Műsoron kívül hangos heti híradó.

URANIA-MOZGO MŰSORA

Szerda:
Luxusadó emelés elleni tiltakozásunk jeléül zárva.
Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:
Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Egy éjszaka dala. Főszerepekben: Jan Kiepura, a világ legnagyobb tenoristája és Magda Schreiber. Műsoron kívül hangos heti híradó.

SZINKÖR-MOZGO MŰSORA

Szerdán: Nincs előadás!
Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:
Az elszabadult Afrika. A D. W. Hubbard-expedíció filmje. A leg-hamisítatlanabb és valóságosabb film-riport Afrika állat- és növényvilágáról.

Zseblámpához és rádióhoz csak

DURA-elemet

használjon!

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, december 14.
Bukarest, 20.45: Zongorahangverseny. Bach, Beethoven és Chopin művei.
Budapest, 9.15: Grammfórhangv. — 9.30: Hírek. 12.05: Hangv. 12.25: Hírek. 3.30: Diákféltára. 4: Cigányzene. 5.20: Katona költeményei. 5.50: Magyar hangverseny. 7: Olasz nyelvtanítás. 7.30: Az ezerarcú nézőtér. 8: Hangosfilmrészlet. 9.15: Pontos időjelzés, időjárás, 9.30: Cigányzene. 10.45: Fuvóskvintett. Bécs. 20.35: Szimf. hangv. Berlin. 22.30: Táncczene. Breslau. 19.30: Szimf. táncok. Stuttgart. 20: Zongorahangv. filharmonikusokkal.
Varsó, 22.05: Dalok. Milánó. 19: Grammfórh. Brünn. 20.25: Karének. Prága. 20.05: Filharmonikus hangv. Pozsony. 19.20: Mozart: Così fan tutte című operája. Osló. 22.45: Táncczene. Stockholm. 20: Bach kantáté.

Csütörtök, december 15.
Bukarest, 19.30: Opera. Közben hírek.
Budapest, 9.15: Katonazene. 9.30: Hírek. 12.05: Házikvartett. 12.25: Hírek. — 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek 4: A bolviai fensíkon. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: A földművelésügyi minisztérium előadása. 5.30: Zongorahangv. 6: Cselényi József magyar nótákat énekel. 7.15: Angol nyelvtanítás. 7.45: Hangverseny. 8.50: Pontos időjelzés, időjárás, hírek, majd jazz. 11: Cigányzene.
Bécs. 19.25: Zenekari hangv. 20.35: Brahms hangv. Berlin. 21.15: Szimf. hangv. Breslau. 20: Shakespeare: Romeo és Julia. Langenberg. 20.30: Hangv. Stuttgart. 24: Operaszél. Varsó. 18: Fuvolaszó. Milánó. 20.30: Borodin: Igor herceg e. operája. Róma. 20.45: Zenekari hangv. Prága. 19.35: Szakszófórhangv. Pozsony. 18.35: Grammfórh. Brünn. 13.30: Rádiózenekar. Stockholm. 20.45: Énekhangv.

APRÓHÍRDETÉSEN
szavazati közzététel egy szó 3 lej, vasárnap betűvel 4 lej. Legkisebb apró szavazat 20 lej. Állatkerteknek 30 szavazat kedvezmény. Apróhírdetéseik előle fizetendő. Jelleges levelet csak egy órábitunk. Ha portobélsége mellékelve van.

Szobafestőmunkát olcsón és szépen vállalok egy helyben, mint vidéken. Jaskó György szobafestő Str. Iuliu Măniu 18.
Egér-, molyragást, égetést és szakadást művésziessé eltüntetek. Hirsch férfiszabó. Kossuth Lajos u. 15.

Német és zongorárat adok lakásért. „Lelkiismeretes” jelígre kérek címet a kiadóba.

VARRÓNÓ, elsőrangú francia- és angol munkás vállalkozó olcsón a legkiválóbbféle fazonok készítését, csakis saját lakásán: Cal C. Victoriei 139. sz. (háttal az udvarban.)

Naponta frissen fejt kóser (chén- és bivalytej (házhoz szállítva is), valamint kecsrin, tejjel, vaj és túró kapható Schwart Ignác-nál, Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7. Ugratott vegetárius koszt — kihordásra is — kapható. Csak megrendelésre.

— Merénytel ellen. Hágából helyi toronyszobazemélyzete lefektet, aki belop rendőrök megban revolvert létértől és szándék felvilágosítást. hely merénytel ellen.

— Szovjetoro kétszereződött száma. Berlinből híradás alakított statisztikát az elemi és óta megkészezerre emelkedő lóinak száma az helyett ma 17 m helyett ma 2 m középsikolákba.

— Több mint zett Pekingbe. L zsuriból az ut több mint félmlí kringbe. A volt e kézhetőbbé vál negyedekben 4-bában.

— Nemzetköz Prágában. Prág egészségügyi i kezdték meg a s gátusainak első ját, amelyen D szlovákia és Len lamint a Népszö talyának delegá konferencián eg állítást határoz zatnak Csehszlov csak tudomány nyei is vannak.

Friss és úde le pezsgő fenőtábl — A világgazd lémaival foglalkó tések Bankjának böi jelentik: A Bankja tegnap t gatótanácsis ülése ken kívül a vilá elé kerülő probl intézet januári 16-án lesz.

— Egy öreg m óriási fatönk. Ar delután megdöb történt egy aradi Vasile hatvanné Forestiere Belis egy óriási tönk, reneszánsz munká lála miatt senkit Az ügyesség me vel Vasile elteme

A Semmittevő vig Satz és társu viágjátékot adott, a semmittevők lé játszóta elragadó ratlanul kedves teszk finomsága párosult játékban homia, amit csak dukálni. A könn pszichológiája von kacagó est volt. érzéssel távozott. ezercarcu művészt megmaradt az izlé rendűség színvona a Mindent a gyer siker mellett. A t törtökön Nagyvára

— Zsidókörház-b szélesebb konturo kolozsvári Zsidókó delmi és Iparkama termében rendezen itelve a szezon gyobb sikerű mul amelyen, mint a m egész Erdély társa adni találkozót. A siker fokozása érd kásságban van és a tek a fővédnökök, dezők részére. A re tak megjelzésére helyez, amit azzal az azoknak, akik a kó zatása által nagy maguknak, külön ny megívtóv küldött p en, ezzel is jelezve re számít.

HIREK

— Merénylet készült Vilmos excsászár ellen. Hágából jelentik: A doorni kastély toronyszobájában Vilmos excsászár személyzete lefogott egy ismeretlen embert, aki belopta magát a kastélyba. A rendőrök megmozdításakor akatáskájában revolvert és tört találtak nála. Kitérőt és szándékairól megtagad minden felvilágosítást. Valószínűnek tartják, hogy merényletre készült az excsászár ellen.

— Szovjetországban 1914 óta megkétszereződött az elemi és középiskolák száma, Berlinből jelentik: A lapok moszkvai híradás alapján hivatalos orosz közoktatási statisztikát közölnek, mely szerint az elemi és középiskolák száma 1914 óta megkétszereződött s 79 ezerről 153 ezerre emelkedett. Az elemi iskolák tanulólétszáma az 1914-es 5 millió 200 ezer helyett ma 17 millió 600 ezer és 400 ezer helyett ma 2 millió 700 ezer tanuló jár középiskolákba.

— Több mint félmillió menekült érkezett Pekingbe. Londonból jelentik: Mandzsuriaiból az utóbbi hónapok folyamán több mint félmillió menekült érkezett Pekingbe. A volt császári fővárosban egyre érezhetőbbé válik a lakáshiány. Egyes negyedekben 4-5 család lakik egy szobában.

— Nemzetközi szerológiai kongresszus Prágában. Prágából jelentik: Az állami egészségügyi intézet épületében most kezdtek meg a szerológiai intézetek delegátusainak első nemzetközi konferenciáját, amelyen Dánia, Jugoszlávia, Csehszlovákia és Lengyelország képviselői, valamint a Népszövetség egészségügyi osztályának delegátusai vesznek részt. A konferencián egyes szérumok közös előállítását határozták el s ennek a határozatnak Csehszlovákia szempontjából nemcsak tudományos hanem pénzügyi előnyei is vannak.

— Friss és üde lesz, ha fürdőjébe Velosa pezsgő fenyőtablettát tesz.

— A világgazdasági konferencia problémáival foglalkozott a Nemzetközi Fizetések Bankjának igazgatótanácsa. Bázélből jelentik: A Nemzetközi Fizetések Bankja tegnap tartotta decemberi igazgatótanácsai ülését, amelyen folyó ügyek kivételével a világgazdasági konferencia elé kerülő problémákkal foglalkoztak. Az intézet januári igazgatótanácsai ülése 16-án lesz.

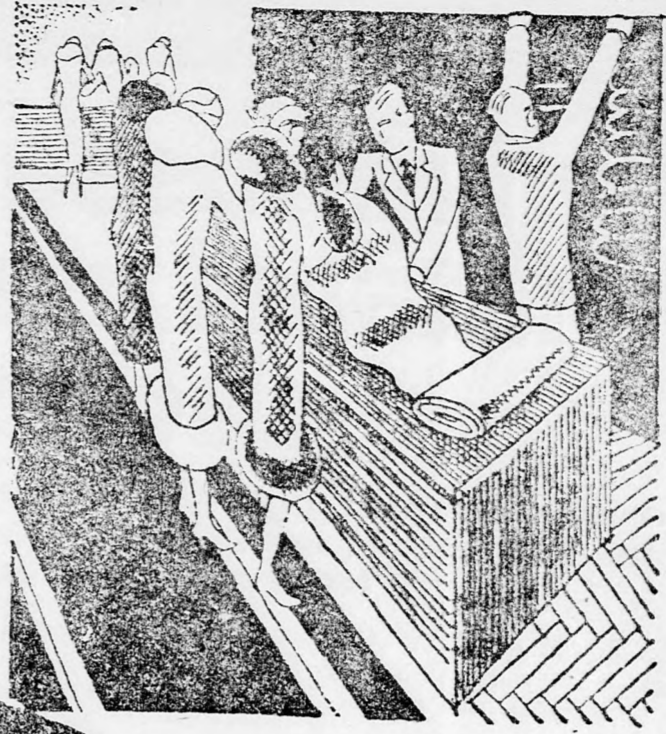
— Egy öreg munkást agyonütött egy óriási fatörök. Aradról jelentik: Hétfőn délután megdőbbséget szerencsétlenség történt egy aradmegyei községben. Pavel Vasile hatvannégy éves munkás a Soc. Forestiere Belis alkalmazottjára ráesett egy óriási török, mely agyonütötte a szerencsétlen munkást. Az öreg munkás halála miatt senkit sem terhel a felelősség. Az ügyészség megadta az engedélyt Pavel Vasile eltemetéséhez.

— A semmittevő. (Der Lediggeher). Ludvig Satz és társulata hétfőn este énekes előadást adott, amelyben Ludvig Satz a semmittevők léha és könnyed típusát játszotta elragadó közvetlenséggel és páratlanul kedves humorról. Chaplin groteszk finomsága és Chevalier eleganciája párosult játékában és olyan szívbéli bonhomia, amit csak Ludvig Satz tud produkálni. A könnyelmi emberek derűs pszichológiája vonult végig az előadáson, kacagó est volt. A közönség azzal a jó érzéssel távozott a színházból, hogy az „ezerréru művész” ebben a szerepében is megmaradt az izlés, a nobilitás és magas rendűség színvonalán. Kedden este ismét a Minden a gyermekért játszotta óriási siker mellett. A társulat szerdán és csütörtökön Nagyváradon játszik.

— Zsidókórház-bál január 7. Egyre szélesebb konturokban bontakozik ki a kolozsvári Zsidókórház javára a Kereskedelmi és Iparkamara új épületének dísztermében rendezendő bál, mely a jelekből ítélve a szezon legelkelőbb és legnagyobb sikerű mulatságának ígérkezik, amelyen, mint a múlt évben, Kolozsvár és egész Erdély társadalma fog egymásnak adni találkozót. A lelkes rendezőség a siker fokozása érdekében állandó munkásságban van és a meghívók is színtelien a fővédnökök, védnökök és bál rendezők részére. A rendezőség a meghívottak megjelenésére különös nagy súlyt helyez, amit azzal is bizonyít, hogy mind azoknak, akik a kórház céljainak támogatása által nagy érdemeket szereztek maguknak, külön nyomatott, névre szóló meghívót küldött különös figyelemmel, ezzel is jelezve, hogy megjelenésük-re számít.

VILÁGÍTÁS VEVŐT VONZ!

Az áru is kelendőbb, ha tetszetős és előnyös megvilágításban mutatjuk vevőinknek. A jó világítás gazdaságos is, mert forgalmunkat növeli. Égessen üzletében ezért

TUNGSRAM
M E G Ö T!

— Korcsolyázó iskolásgyermekek katasztrófája. Berlinből jelentik: A memelvidéki Koralisken folyó gyenge jegén korcsolyázó iskolásgyermekekkel szerencsétlenség történt. A jég beszakadt s hat gyermek elmerült. Nagy nehézségek között kettőt kimentettek, a többiek életüket veszítették.

— Elhanyagolt esetben is rendbehozza emésztését Koprol.

— Angliát fagyhullám borította el. Londonból jelentik: Angliát fagyhullám borította el s több ponton hatalmas erejű szélviharok dühöngenek. Az óceánjárók elhalasztották indulásukat. Plymouth kikötőjébe több mint negyven hajó menekült a vihar elől. A londoni Buckingham palota előtt a nagy hideg miatt az örök felőránként váltják.

— A Perlrott Csaba világhírű festőművész képeiből rendezett tombola húzást 11-én, vasárnap délelőtt tartotta meg a rendezőség a Dante kölcsönkönyvtár helyiségében nagyszámú érdeklődő jelenlétében. Az első számú képet (Tanulmány fej) a 3525-ös szám, a másodikat (Cigány leány) a 1495-ös szám nyerte. E számok tulajdonosai jelentkezzenek a Dantebajn az üzleti órák alatt.

— Megfázik a lába: influenzát kap! Ezt megelőzendő, ne orvosságokat, vagy csodaszereket, hanem világhírű francia „Hutchinson” és eredeti norvég „Viking” hó- és sárcipőt vegyen, melynek minden párjéért garanciát Hoffmann cipőáruház Cluj, Calea Reg. Ferdinand 19.

— NE DOBJA KI pénzt hiábavalóságokra, hanem vegyen praktikus és olcsó ajándékot karácsonyra. Ez a ma közzétett vetelménye. A Kalapkirály cég ezúton hívja fel a vevőközönség figyelmét, hogy a karácsonyi vásár összes újdonságai megérkeztek és még sahasam látható olcsó árakon lesznek áruba boesájtva. A Kalapkirály elve: kevés pénzért sokat és jól adni. Az áruház Piata Unirii (Főter) 24. szám alatt van és saját érdeke, hogy a dusan felszerelt raktárt megtekintse.

— Grand Cafe Regal nagy kávéház (v. Ferdinand kávéház) újjonnan átalakítva, új vezetés alatt, folyó hó 17-én, szombaton megnyílik. Kolozsvár legszebb helyisége. Központi fűtés, fővárosi zene, olcsó árak.

— Átadták az ügyészségnek a kalányos uccai pénzhamisítókat. A kolozsvári rendőrség hétfőn délelőtt letartóztatta Ceteras Joan és Lingurar Floare pénzhamisítókat. A két pénzhamisító akkor került rendőrkézre, amikor több jól sikerült huszlejest próbált rásózni egy néhány kereskedőre és piaci kofára. A rendőrségen kedden délelőtt kihallgatták a pénzhamisítókat, akik bevallották, hogy már két év óta kísérleteztek pénzhamisítással, mindezt azonban nem sikerült megfelelő utáztatokat forgalomba hozni. A nyomozás során a rendőrség házkutatást tartott a pénzhamisítók kalányosuccai lakásán, ahol sikerült megtalálni a részben és alumíniumból készült kliséket. A kihallgatás után a pénzhamisítókat át-kisérték az ügyészségre.

— Ismeretlen tettesek szovjetzászlót tütek ki a Zöldfa vendéglő környékén. Kedden reggel egy rendőrtiszt, amikor nyolc órakor a hivatalba indult és elhaladt a Zöldfa vendéglő előtt az egyik fán észre vett valami piros rongyot, melyről kiderült, hogy egy szabályosan kihimzett szovjetzászló. A rendőrtiszt azonnal levette a fáról a zászlót, bevitte a rendőrségre, majd további nyomozás végett, átadta a sziguranacának. A sziguranca erőlyes nyomozást indított a tettes kézrekerítésére.

— A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület f. hó 15-én csütörtökön este pontosan fél 9 órakor tartja XXXVII. rendes szakkülését, a következő programmal: 1. Dr. Mátyás Mátyás: A gerincagyi érzéstelenítésről. 2. Dr. Farkas László: A vesemegbetegedések szemfenéki komplikációi.

— Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta Ferenc József keserűviz, naponként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt.

— Most ne jövőre gondoljon, hanem karácsonyra. Vethet Lepagenél, Kolozsvár, potom olcsón ajándékokat, könyvet 5 lejtől. Kérjen ingyen jegyzéket.

— Munkanélküli zsidó ifjakat, akik 16. ik életévüket betöltötték felhívja a Zsidó Árvagondozó, hogy str. Paris 36 szám alatti irodájukban bármelyik délután 3-4 óra között összeírás végett jelentkezzenek. Az Árvagondozó e munkanélküliek érdekeit óhajlja képviselni.

— Ellopak egy vonatot. Különös lopás történt az amerikai Oklahoma államban. Néhány vasúti hivatalnok észrevett egy teljesen üres vonatot, mely óriási sebességgel száguldott keresztül több állomáson. Miután a hivatalnokok kérdőzködni kezdtek a vonat sorsa felől és kiderült, hogy az egész szerelvényt — ellopták. A hivatalnokok autóval üldözni kezdték az ellopott vonatot, de a mozdonyvezető nem volt hajlandó megállni. Először a hivatalnokok elsütötték a fegyvereiket és ez használt. A hivatalnokok óriási csodálkozására egy vörösbőrű indiánnal találták szembe magukat, aki egyszerűen kijelentette, hogy „kölcson vette” a vonatot, mert vissza akar térni a hazájába. Természetesen a vörösbőrű mozdonyvezetőről kiderült, hogy közönséges tolvaj s így azonnal átadták az illetékes hatóságoknak.

— Most vegyen könyvet karácsonyra Lepagenél, Kolozsvár. Most válogathat, cserélhet, visszaküldhet. — Kérjen ingyen jegyzéket.

— Egy oroszlanzelidítő különös öngyilkossága. Érdekes öngyilkosságot követett el egy lengyelországi Centohau városban turnező cirkusz oroszlanzelidítője. A cirkusz személyzete egy napon felfedezte az oroszlanzelidítő holttestét az oroszlanok ketrecében. A cirkusz személyzete először azt gondolta, hogy valamelyik oroszlan megtámadta a szelidítőt, de később az orvos konstataulta, hogy a szelidítő megmérgezte magát és ez okozta a halálát.

— Lemond a belga kormány. Brüsszelből jelentik: Beavatott helyen valószínűnek tartják, hogy De Broqueville kormánya beadja lemondását. A kormány októberben lépett hivatalba s levezette a választásokat.

— Román-svájei kereskedelmi szerződés készül. Bernből jelentik: Román-svájei kereskedelmi szerződés kötésére irányuló tárgyalások vannak folyamatban, melynek befejeztével clearing-szerződés ügyében is lesznek tárgyalások Romániával.

STANIOL gyári raktár
Lepage Kolozsvár. Kérjen mintát, árlapot!!!

Magyar Színház

MA ESTE
Nagymama
Kassai Károly 45 éves jubileuma

PÉNTEKEN ESTE
Jó házból való urilány
VASZARY-PREMIER

UJ KELET Legújabb hírek

Nyilvánosságra hozták az öt-hatalmi megegyezés szenzációs tartalmát

Biztosítják az egyenjogúságot Németországnak. Németország visszatér a konferenciára. A vitás kérdéseket semilyen körülmények között nem oldják meg erőszakkal. Uiban a fegyverkezések korlátozása. A világsajtó visszhangja

Genf, december 13. A világpolitikában szenzációs fordulatként ható öt-hatalmi megegyezés tartalmát Genfben nyilvánosságra hozták. A nyilatkozat a december 5-ike óta folytatott tanácskozások eredményeit foglalja össze a fegyverkezés kérdésében. A nyilatkozatot az Egyesült Államok, Anglia, Franciaország, Olasz- és Németország delegátusai írták alá s a következőképpen hangzik:

1. Anglia, Francia-, és Olaszország kormányai kijelentik, hogy a leszerelési konferencia egyik alapvető elvének abban kell állania, hogy biztosítják az egyenjogúságot Németország és a többi, a békeszerződés rendelkezései alapján lefegyverzett állam számára és pedig olyan rendszer keretében, amely valamennyi nemzetnek egyenlően biztonságot nyújt. Ennek az alapelvek helyet fognak adni abban a megegyezésben is, amely a leszerelési világkonferencia határozatait tartalmazni fogja. A leszerelési egyezmény valamennyi államra ki fogja mondani a fegyverkezések korlátozását. Az egyenjogúsági elv alkalmazásának módja a leszerelési tanácskozások további folyamán kerül megvitatásra.

2. A három hatalom kijelentései alapján Németország kinyilatkoztatta, hogy hajlandó visszatérni a leszerelési konferencia tanácskozásra.

3. Anglia, Francia-, Olasz- és Németország kifejezik azt a hajlandóságukat, hogy valamennyi európai állammal együtt ünnepélyesen kinyilatkoztassák, miszerint semmi körülmények között sem fognak kísérletet tenni arra, hogy a nyilatkozatot aláíró hatalmak között fennálló jelenlegi vagy későbbi vitás kérdéseket erőszakos uton fognak megoldani. Ez a kijelentés azonban nem vág elébe a biztonság kérdés tisztázásának megvitatásának.

4. Az Egyesült Államok, Anglia, Francia-, Olasz- és Németország kormányai kinyilatkoztatták, hogy határozott szándékuk a leszerelési világkonferencián résztvevő többi állammal együtt odaadni, hogy haladéktalanul olyan megállapodás jöjjön létre, amely a fegyverkezések lényeges korlátozását, csökkentését életbelépteti és amelyet a jövőben további korlátozások biztosítása céljából még revízió alá fognak venni.

Az öt-hatalmi megegyezés visszhangja Washingtonban, Londonban, Rómában és Berlinben

A szenzációs tartalmu öt-hatalmi megegyezés természetesen nagy vitalakalmat nyitott az öt-hatalmi konferencián résztvevő országok fővárosainak politikai köreiből.

Washingtonban Stimson államtitkár fejezte ki meglepetését a megegyezés felett. Az államtitkár reméli, hogy az egyezmény a leszerelési terén pozitív eredményekhez fog vezetni.

Londonban a Daily Telegraph hangoztatja, hogy a leszerelési értekezlet most már azon az uton fog haladni, mely pozitív eredményeket fog létrehozni. A Daily News Chronicle azt írja, hogy Németország visszatérése a leszerelési konferenciára hosszú idők óta a legjobb hír, mely Genfből érkezett.

Operák,

Klasszikus Albumok mélyen leszállított áron kaphatók:

Király János

zeneműkereskedésében Cluj, Főtér 15. Kérjen árjegyzéket.

Németország részvétele most már bizonyára erős lökést fog adni a konferencia tevékenységének.

A Daily Herald azt a kritikai megjegyzést teszi, hogy Németország többhavi távollmaradására volt szükség olyan igény elismerésének elérésére, amelynek méltányossága az értekezlet kezdete óta tisztázottnak volt tekinthető.

A kormány befolyása alatt álló olasz-sajtó, élén a Giornale d'Italia-val értékes haladásnak jelzi az öt-hatalmi egyezményt. Rámutat arra, hogy most már a franciák is kénytelenek voltak belemenni a német egyenjogúsági igény elismerésébe

és ezzel tulajdonképpen részt ütöttek a

versaillesi békeszerződés sérthetlenségének dogmáján.

A lap elégtétellel állapítja meg, hogy míg eddig a franciák élénk ellenérzéssel fogadták Mussolini revíziós megnyilatkozásait, most maguk is résztvettek a revízió felidézésében.

Csak természetes, hogy a berlini nemzeti szocialista sajtó, így az „Angriff”, mint sovínista győzelmet könyveli el a genfi öt-hatalmi megegyezést. Hangoztatja, hogy a hatalmak kénytelen-kelletlen elismerni voltak kénytelenek, hogy Németország nélkül nincsen béke Európában. Ezzel szemben a nemzeti párti „Lokalanzeiger” a kicsikart eredményt kevesli, mert szerinte többet is el lehetett volna érni.

Forradalom Mexikóban

Mexikó, december 13. Mexikót polgári háború veszélye fenyegeti. Veracruz állam elcsapott kormányzójának, Teyedának 15 ezer jól lefegyverzett híve erőszakkal meg akarja akadályozni a földreformot, amellyel a parasztnak földet akarnak juttatni. A felkelők a kollektív gazdaságok létesítését követelik orosz

mintára. Teyeda, aki egyébként elnöklölt is a jövő évi választásokon, az egész országban roppant népszerű és híveinek tábora is igen nagy. Szilárdan elhatározta, hogy felveszi a harcot a kormány ellen. Rodriguez elnök öt lovasezredet küldött ki a felkelés leverésére. A helyzet Mexikóban igen komoly.

Averescu az iránta megnyilvánuló részvét miatt lemond a polémiáról

Bucuresti-Bukarest, december 13. Averescu marsall egészségi állapota teljesen helyreállt ugyan, a néppárt elnöke még is közölte a szenátus elnökségével, hogy nem kívánja folytatni a múlt héten megkezdett beszédét, úgy hogy a szenátus mai ülésén Radulescu Motru a felirati javaslat előadója, mondja el záróbeszédét, majd Lugoseanu ipar és kereskedel-

mi miniszter fog a kormány nevében referálni a vitában elhangzottakra.

Averescunak ezt az elhatározását azzal magyarázzák, hogy a marsall tekintettel a vele szemben megnyilvánuló rokonszenvre, és részvétre, nem akarja támadni a kormányt és a többi ellenzéki párttal sem akar polemizálni.

Elfogták az utóbbi évek legtitokzatosabb gyilkosságának tetteseit

Hogyan halt meg a titokzatos, kététű Ross?

Párizs, december 13. A Maisons-Laffitte-i titokzatos gyilkosság három hónapos rejtélye most végre megoldódott. A rendőrség véletlenül kézrekerítette azt a három banditát, aki David Rosst, a kettős-életű angol ügynököt meggyilkolta. Annakidején a gazdag angol kereskedelmi képviselőt holtan kirabolva találták Párizs környéki villájában. A rendőrség a nyomozás során megállapította, hogy David Ross, a szorgalmas, jól kereső ügynök kettős életet élt.

Éjszaka a francia főváros legrosszabb híru negyedeiben lebujról-lebujra járt és egészen gyanus egzisztenciájú fiatalemberekkel barátkozott.

Néhány nappal ezelőtt a párizsi rendőrség tetten ért három betörőt. A tetteseket elfogták és vizsgálati fogságba helyezték. Tegnap a háromtagú banda fejének, Sauvajotnak egy hozzátartozója kenyeret vitt be a fogházba.

A fegyőr kettő törte a kenyeret és belsejében egy cédulát talált. Ebben a cé-

dulában valaki arra figyelmeztette Sauvajot és társait, hogy legyenek okosak és ne mondják meg, hogy szeptember 18-án éjszaka együtt voltak.

Hamarosan kiderült, hogy ekkor ölték meg David Rosst. Másrészt a rendőrség hamar kinyomozta, hogy kitől származik a kenyér s a cédula és elfogta Sauvajot szeretőjét. A fiatal nő a vallatás során hamarosan megtört és elmondta, hogy Sauvajot és két társa ölték meg az angol kereskedőt. Erre azután a letartóztatottak is beismerő vallomást tettek.

Elmondták, hogy egy kocsmában ismerkedtek meg az angollal, aki akkor már teljesen részeg volt.

A részeg angol elvitte őket a villájába, ahol kirabolták. Megkötözték, betömtek a száját, de egyébként nem bántották. Csak másnap a lapokból értesültek, hogy Ross meghalt. Ezt a vallomást az orvosi vizsgálat is megerősíti. Valószínű, hogy a teljesen részeg, súlyos alkoholmérgezésben szenvedő ember az izgalmak és a

LUDVIG SATZ

és Jiddis társulatának vendégjátékai:

Oradea, a Regina Maria Színházban: December 14-én: Mindent a gyermekért. December 15-én: A rabló.

Arad, a Városi Színházban: December 17-én: Mindent a gyermekért. December 18-án, vasárnap délután: Mindent a gyermekért.

Este: A rabló. December 19-én Déván (Városi Színházban): Mindent a gyermekért.

szájbetömés által előállott légzési nehézségek következtében szívzselhűdést kapott. A rendőrség ennek ellenére gyilkossággal vádolja a három betörőt.

A világgazdasági konferencia időpontját a népszövetségi tanács januári ülészakán fogják kitűzni

Genf, december 13. A világgazdasági konferenciát előkészítő szakértők bizottsága január 9-én ül össze Genfben és véglegesen meg fogja állapítani a világerőkezet napirendjét. A konferencia időpontját a népszövetségi tanács januári ülészakán fogják kitűzni. Beavatott helyen valószínűnek tartják, hogy a konferenciát április végére, vagy május elsőjére fogják összehívni.

A szovjet hivatalosan cáfolja, hogy a mandzsuri kina felkelők tisztjeit kiadta volna a japánoknak

Párizs, december 13. Orosz hivatalos helyről közli, hogy valótlán az a híradás, mintha a távolkeleti orosz hatóságok kiadták volna Shu Ping Wen kínai felkelő tábornokot és tisztjeit a japánoknak. A szovjetkormány Tomszk közelében egy katonai táborba fogja internálni az orosz területre menekült kínai felkelők vezérét, vezérkarát és harcosait. Shu Ping Wen számára nyitva állott volna az út Európa felé is, de a tábornok nem rendelkezik az ut megbetételéhez szükséges anyagi eszközökkel.

Spanyolország több ipartelepén a szélsőségek ostromot intéztek a gyárüzemek ellen

Madrid, december 13. Murcia kerület több ipartelepén a szélsőségek ostromot intéztek gyárüzemek ellen. A karhatalom csaknem visszariasztotta a rendbontókat. Több helyütt a rendcsinálás nem ment simán és az összeütközések során 4 ember életét vesztette fegyverlövésektől és számosan megsebesültek.

Keresztények a zsidó fronton. Irta: Dr. N. M. Gelber, fordította: Dr. Kupfer Miksa. A zsidó történelem legérdekesebb fejezeteit tárja fel ez a pompás könyv. Tizenhárom rendkívül érdekes monográfia a történelem azon keresztény alakjairól, tudósokról, írókról, fejedelmekről és diplomatákról, akik páratlan odaadással küzdöttek a zsidó nép jogaiért és szebb jövőjéért. Palesztina felépítéséért, olyan időben, amikor ezt maga a zsidó nem akarta. A könyv ára fűzve 90 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Tudományos előadás a magántisztviselők szakszervezetében. A magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezetében (Piata Unirii v. Főtér 19. I.) szerdán, december 14-én este fél 9 órakor dr. Ligeti Ernő író: „Kultura és elme mechanizálódás” címmel tart előadást. Belépés díjtalan.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. sz. Telefon 9-71.

Taxa postala
plăteie în num.
No. 24.716 928

da Baron L. Pop (v. Brassai u.)
Telefon: 9-77. El
Havonia 118, negy
svre 600, egészsévr
földre: Havonia 1
félre: Havonia 1
detések díjszabás
KELET” az erde
süldőség egyetlen
keink utánnomá
rás megjelölésével

Milői függ a

Caillaux, volt fr
cikkét irt a helyzet
beszélte Herriot-tal,
a toulousei pártgyű
szocialisták tanács
azelőtt — írja a
éppen külföldön vo
utamról, Referátur
és a holnap veszed
rithetők össze:
ézés, amj erőtv
ez a — félelem.
től. Ami egyébként
háborút a félelem
háborúnak is a fé
kere. Olyan fűldönt
lehet legyőzni. Még
ban az éhség, amely
soraiban kezdi szed

Ehség és félelem
rint a mostani vilá
zük, akkor helyébe
biztonság angala.

Ez a megállapítá
Mert az éhség és fé
nyájunk közös átk
gazdagok például
nek, a szegényeknek
de éheznek. A jobb
érvük el, ha az egy
sínak. Akkor a má
met.

Ami nyugodtan
lesz mitől félnie. E
ban nem kell tartan

Vannak már f

Az európai ember
egyensúlya, kielégít
lami új, valami ma
sült: vannak már
cialisták is.

Vezérik: Victor H
dikalista forradalm
szélsően szájtépő h
lett át, akárcsak Mu

A háború befejez
feledeztek róla, m
aki megtette köteles
szolgálatában,

Victor Hervé meg
majd a Hitler dicső
barrikádokra kívánk
se a francia nemze
egyéltalában nem k
mentésére.

Hogy a nemzeti
Németországban, ak
akár Angliában je
zavaros, milyen ellen
rid ideológiákat tud
bordani és büvész m
venni: arra legjelleg
Hervé nemzeti szoc
pontja, amely a Ném
tétlen kibékülés, sőt
ségét hirdeti.

Hitler a francia
törését, a német nép
teli a franciák ellen
francia elvtársa a
vért ölelkezés elrag
mát szuggereálja híve

Valamiben azonban
Victor Hervé Hitler
verzett német nép u
zéséért rengeti meg
puit, míg Victor He
francia haza tovább
ért mond esdeklő in

A nagy megértés t
Hervé francia és ne
álmodozik, kizárólag
mára lenne építve.

Hogy azután ez a
zet: nem nehéz kital
ronyok harcára, amel
hez címzett elvakul
vagy a másik felet ir
sen a megértés nevé
ről.

Ami, ha a harcban